

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ในบทนี้เป็น 3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
- ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
- ตอนที่ 3 พัฒนาการของการจัดกิจกรรมนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ความหมายและขอบข่ายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

กิจกรรมนิสิตนักศึกษา (Student activities) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น ได้มีนักการศึกษาเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activities) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Promotional Curricular Activities) กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co - Curricular Activities) และกิจกรรมพิเศษ (Extra Activities) และได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในทัศนะต่าง ๆ เป็นต้นว่า กิจกรรมนิสิตหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนิสิตในขณะที่อยู่ในสถานศึกษาในฐานะนิสิต (McClure 1971 : 494-500) กิจกรรมนิสิต หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่นิสิตจัดขึ้นโดยสมัครใจเข้าร่วมและดำเนินการเองโดยความเห็นชอบของอาจารย์และไม่มีหน่วยกิตหรือคะแนนใด ๆ อันเป็นผลให้นิสิตผู้นั้นเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา (Frederick อ้างใน ชูศักดิ์ เอกเพชร 2524 : 4) กิจกรรมนิสิต หมายถึง การจัดองค์กรเพื่อเตรียมเปิดโอกาสในการเสริมประสบการณ์พิเศษ สร้างความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นการศึกษาประชาธิปไตยซึ่งนิสิตจะได้มีโอกาสเรียนรู้การเป็นนักประชาธิปไตยในอนาคตเป็นการสร้างนิสัยที่มีคุณค่า มีทัศนะที่นำสรรเสริญ มีอุดมคติที่ถูกต้อง เป็นการสร้างประชากรที่ดี

มีคุณค่าแก่สังคม (Jamias อ้างใน เจริญ จิตรบุรินทร์ 2528 : 21) กิจกรรมนิสิต หมายถึง แผนกิจกรรมและการดำเนินงานซึ่งมีนิตหรือสถาบันจัดขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความสามารถ ความสามารถ ทักษะคติ แต่ไม่มีการให้หน่วยกิต ต้องจัดหาเงินมาดำเนินการเองโดยอยู่ในความควบคุมแนะนำของสถานศึกษา (Carter V.Good. 1970 : 12) กิจกรรมนิต หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียน ในชั้นเรียน กิจกรรมดังกล่าวต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาใด วิชาหนึ่ง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2524 : 130) และ ธนู แสงวงศ์ (2513 : 42) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษา หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน ตามปกติเพื่อให้นักศึกษาได้ ได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ ทั้งที่สืบเนื่องกับหลักสูตรและไม่สืบเนื่อง แต่สถานศึกษามีจุดมุ่งหมายในการ จัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาในตัวผู้เรียน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา

จากความหมายที่นักการศึกษาได้ให้คำจำกัดความข้างต้นนั้น อาจสรุปได้ว่า กิจกรรม นิสิตมีความหมายและขอบข่ายครอบคลุมในหลักการดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน
2. เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันและนิตจัดดำเนินการเพื่อพัฒนานิสิตด้านต่าง ๆ
3. เป็นกิจกรรมที่สถาบันยอมรับและอาจารย์ให้การสนับสนุน
4. เป็นกิจกรรมที่นิตเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ
5. เป็นกิจกรรมที่ไม่มีคะแนนเพื่อเป็นส่วนของการศึกษาแต่อย่างใด

ปรัชญาของงานกิจกรรมนิตนักศึกษา

กิจกรรมนิตนักศึกษาเป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนความมุ่งหมายพื้นฐานของสถาบัน อุดมศึกษา กิจกรรมนิตนักศึกษาจึงมีความสำคัญควบคู่ไปกับการเรียนการสอนที่มีอยู่ในหลักสูตร (Stroup, 1965 : 52-53) ในการกำหนดทิศทาง การบริหารกิจกรรมนิตนักศึกษา หรือ การกำหนดแนวทางในการวางแผนและการดำเนินงานกิจกรรมนิตนักศึกษา สถาบันควรจะต้อง กำหนดแนวปรัชญาเพื่อใช้เป็นหลักในการกำหนดทิศทางการทำงาน ซึ่งแต่ละสถาบันอาจเน้น ปรัชญาของการจัดกิจกรรมนิตที่แตกต่างกันไป วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 134-135) ได้รวบรวมเขียนแนวปรัชญาของงานกิจกรรมนิตนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้นโดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียน วิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพและ ภูมิกวามเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากขึ้น
2. ส่งเสริมและช่วยเหลือให้นิสิตนักศึกษาจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่อง เดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนาและความแตกต่างด้านการเมือง
3. เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษามีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่ม สามารถ เสนอความคิดเห็น กล้าแสดงตน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำ เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างหมู่นิสิตนักศึกษา รู้จักการอยู่และทำงาน ร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกหัดการทำงานอย่างมีระบบและฝึกความคิดตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
4. อำนวยความสะดวกในการจัดและดำเนินการกิจกรรมด้านต่าง ๆ เช่น
 - 4.1 จัดหาสถานที่ เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรมสำหรับประชุม อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการพิมพ์ การอัดสำเนา การจัดทำป้ายประกาศต่าง ๆ หรือหนังสือพิมพ์
 - 4.2 ประสานงานกับภาควิชาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบัน เพื่อสนับสนุนหรือ อำนวยความสะดวกให้นิสิตนักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หน่วยรักษาความปลอดภัย ตำรวจ หรือจราจร เพื่อช่วยให้งานต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีปัญหาอุปสรรคน้อยลง
 - 4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมหรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้าน กิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวคิดหรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
5. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษารักความเป็นไทย มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมศิลปวัฒนธรรม ระเบียบประเพณี ดนตรีและนาฏศิลป์ไทย
6. พัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพ มีความสามัคคี มีความประพฤติที่ดีงาม สอดคล้องกับลักษณะของวัฒนธรรมไทยและเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม
7. ช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอน และสามารถ ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียน

นอกจากนี้ ในส่วนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กำหนดพันธกิจภารกิจนิสิตในส่วนที่ เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตไว้ว่า

".... จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยึดมั่นในปณิธานที่จะจัดสภาพสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ และกิจการนิสิตทุกด้านเพื่อพัฒนาการอันสมบูรณ์ของนิสิตทั้งในด้านสติปัญญาพลานามัย จิตใจและสังคม มหาวิทยาลัยมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์และความรับผิดชอบ ระหว่างอาจารย์กับนิสิตอยู่เสมอ นิสิตย่อมได้รับการปลูกฝังให้มีทัศนคติที่ดี มีน้ำใจ และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีโอกาสที่จะแสดงความสามารถปฏิบัติงานที่มี ประโยชน์ตามความสนใจและความถนัดของตน นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพึง เป็นแบบอย่างของพลเมืองไทย จึงควรอบรมมโนสำนึกให้มีศีลธรรมและจริยธรรมสูง พอที่จะดำรงตนและนำผู้อื่น ให้ดำเนินชีวิตได้ถูกต้องกอปรด้วยสุนทรียภาพ สามารถ เลือกและรับชนบทรรมนิยมของสากล มาปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ของชาติไทยที่ตนยึดถืออยู่....."

(พระเกษว 2530 : 1)

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ปรัชญาของการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น เน้นที่การพัฒนา นิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของสังคม โดยมีอาจารย์ และสถาบันให้การส่งเสริม สนับสนุนตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา และถือว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษามีความสำคัญควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

สตรีป (Stroup 1965 : 52-53) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนิสิตจัดขึ้นเพื่อสนับสนุน วัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบัน และกิจกรรมนิสิตเป็นศูนย์กลางของกระบวนการอุดมศึกษา ในการพัฒนานิสิตแต่ละคนให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ (Williamson 1961 : 27) การกำหนด วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตที่ชัดเจนจะเป็นแนวทางในการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิต ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ เป็นต้นว่า

จาไมอัส (Jamias 1964 : 19) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. เพื่อฝึกฝนการมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตแห่งประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนาสติปัญญาและสร้างความกระตือรือร้นในตัวนิสิต
3. เพื่อฝึกนิสิตในด้านศิลปะและความงามของสังคม
4. ให้นิสิตได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถพิเศษของตนเอง
5. เพื่อสร้างเสริมความร่วมมือในสังคม
6. เพื่อสร้างโอกาสให้นักศึกษารู้อำนาจถึงกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

7. เพื่อพัฒนาและเร้าความสนใจของนักศึกษาในสถาบันการศึกษานั้น ๆ
8. เพื่อสร้างเสริมขวัญของสถาบันการศึกษา

เฟรดเดอริก (Frederick 1959 : 51-52) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้คือ

1. เพื่อเตรียมตัวนิสิต สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
2. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีระเบียบวินัยในตนเอง
3. เพื่อให้นิสิตรู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนิสิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้นิสิตเกิดความสำนึกในข้อปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและแบบแผนต่าง ๆ
6. เพื่อให้นิสิตมีโอกาสพัฒนาความสามารถพิเศษ
7. เพื่อส่งเสริมแรงขับพื้นฐานที่สำคัญทางการศึกษาของนิสิต
8. เพื่อพัฒนาความสามัคคีของนิสิตในสถาบัน

นอกจากนี้ เฮลด์ (Held 1958 : 88-90) ได้กล่าวสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ 3 ประการคือ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาสถาบัน และเพื่อประโยชน์แก่สังคมและวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 132) ได้รวบรวมวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีคล้ายคลึงกันไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรญา บัวศรี (2528 : 77) และสำเนา ขจรศิลป์ (2525 : 1) ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อทำให้นิสิตนักศึกษามีความสนใจกว้างขวางขึ้น
4. เพื่อฝึกให้มีความรับผิดชอบ
5. เพื่อฝึกหัดให้ปกครองตนเอง
6. เพื่อฝึกความคิดและการตัดสินใจ
7. เพื่อพัฒนาสติปัญญา
8. เพื่อให้รักศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย
9. เพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

10. เพื่อให้เพิ่มพูนความรู้ในด้านอาชีพในอนาคต
11. เพื่อให้รู้จักทักษะทางสังคม
12. เพื่อให้รู้จักการเสียสละและทำงานให้ส่วนรวม
13. เพื่อให้พัฒนาลักษณะนิสัยและความคิดที่ดี
14. เพื่อให้มีความสามัคคี
15. เพื่อให้พัฒนาความกตัญญูต่อสถาบัน

สำหรับทบวงมหาวิทยาลัย ในฐานะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลมหาวิทยาลัย และส่งเสริมสนับสนุนงานด้านกิจการนิสิต ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ดังนี้ (อาหาร ชนเห็นชอบ 2527 : 3)

1. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นิสิตนักศึกษา
2. เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันค้ำงามของชาติ
3. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษำทำเพื่อประโยชน์ร่วมกันและ เผยแพร่บริการทางวิชาการแก่สังคม
4. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านวิชาการ ประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิตนักศึกษา
5. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิตนักศึกษา
6. เพื่อส่งเสริมพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ
7. เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

จึงกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตศึกษาดังรายละเอียดเบื้องต้นนี้ มุ่งให้เกิดประโยชน์ 4 ประการคือ

1. เพื่อประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง
2. เพื่อประโยชน์ในแง่ส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตร
3. เพื่อประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สถาบัน
4. เพื่อประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม

นโยบายของการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัย ได้กำหนดแนวนโยบายส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการด้านบำเพ็ญประโยชน์ในรูปแบบที่มีลักษณะผสมผสาน โดยมุ่งเน้นการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในชนบททั้งในด้านการศึกษา การสาธารณสุขและการเกษตร ซึ่งรูปแบบนี้จะสอดคล้องและสนองนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ได้ระบุว่า "ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและให้สามารถพัฒนาตนเอง รวมทั้งให้เข้ากับสังคมได้"
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ดำเนินกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม เพื่อฟื้นฟูและธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ ส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งมุ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาด้วย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬา ดังนี้
 - 3.1 สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์กีฬา เพื่อนันทนาการให้กับนิสิตนักศึกษาทุกมหาวิทยาลัยและสถาบัน
 - 3.2 สนับสนุนงบประมาณสมทบ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดเป็นประจำปีละ 1 ครั้ง
 - 3.3 สนับสนุนการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียนและกีฬาสถาบันนานาชาติ ซึ่งมีการขอตั้งงบประมาณในส่วนนี้ต่างหากจากงบประมาณส่งเสริมกิจกรรมปกติที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับ (อาหาร ชมเห็นชอบ 2529 : 6-8)

โครงสร้างการบริหารงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

การจัดระบบโครงสร้างการบริหาร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการจัดบริหารงานองค์กร กล่าวคือ เป็นการจัดระเบียบระบบของงานและบทบาทของคนที่อยู่ในหน่วยงานให้มีการประสานสัมพันธ์ในลักษณะที่เหมาะสม สามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างการบริหารงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาและโครงสร้างการ

บริหารงานของสโมสรนิสิตนักศึกษา หรือองค์การนิสิตนักศึกษา ซึ่งทั้ง 2 ส่วนนี้จะทำงานประสานกันในขอบข่ายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนด Williamson (อ้างใน ทองเรียน อมรัชกุล 2521 : 80) ได้ชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างการบริหารและการจัดองค์การนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ควรได้รับการพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายและโครงสร้างทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย
2. ปัญหาและความต้องการของนิสิตปัจจุบันและที่คาดคิดเอาไว้ในอนาคต
3. ความรู้และทักษะ ความเอาใจจริงเอาใจ และความมีสายตาสถิตอันแหลมคมของผู้บริหาร

4. แหล่งวัสดุด้านมนุษย์และการเงิน
5. อาคารสถานที่ ตลอดจนแหล่งของความสะดวกในการจัดบริการนิสิต

ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 80) กล่าวว่า รูปแบบโครงสร้างการบริหารงานกิจการนิสิต และการจัดองค์การกิจการนิสิตที่เหมาะสมและให้ประโยชน์แก่นิสิตมากที่สุดคือ โครงสร้างการบริหารงานและการจัดองค์การกิจการนิสิต โดยยึดหลักการพัฒนาองค์การเป็นศูนย์กลาง (Developmentally Focused Organization) ซึ่งมีหลักการดังนี้

1. เป็นการจักระบบย่อยที่ใช้เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการฝึกฝนจนมีคุณภาพเหมาะสมที่จะทำงานร่วมกับนิสิตทุกประเภท หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นรูปแบบที่จะให้นิสิตได้เกิดความสำเร็จอย่างเต็มที่ทั้งในด้านการศึกษา อารมณ์ สังคม ส่วนตัวและอาชีพ ตลอดจนมีความรับผิดชอบในฐานะเป็นพลเมืองดีในสังคมไทย

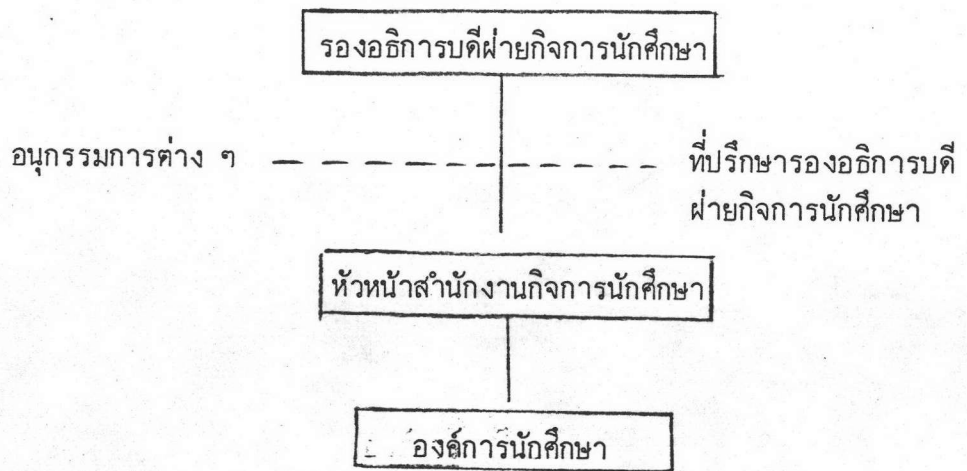
2. ยึดหลักการกระจายอำนาจมีรูปแบบการประสานงานและเป็นประชาธิปไตย ดังนั้น จึงมีการกระจายอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการไปตามระบบย่อยในระดับต่าง ๆ ทั่วไปทั้งระบบ

3. ยึดหลักมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานกับนิสิต มีการให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และให้ความไว้วางใจเชื่อใจนิสิต

4. ยึดหลักที่ว่ามหาวิทยาลัยโดยส่วนรวมเป็นแหล่งของการเรียนรู้ ดังนั้นบริการนิสิตจึงเป็นการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตเป็นผู้ทำหน้าที่สอน นิสิตผู้มารับบริการคือผู้เรียน

โครงสร้างการบริหารงานของฝ่ายกิจการนักศึกษา ทุกสถาบันจะจัดให้มีฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่บริหารงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษา โดยส่วนใหญ่สถาบันมักยึดหลักการพัฒนาองค์การเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้งหมด โดยได้รับมอบจากอธิการบดีมาดำเนินการแทน และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจจะมีผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาที่รับผิดชอบดูแลดลั่นกันไป ดังแผนภูมิองค์การต่อไปนี้

แผนภูมิ โครงสร้างการบริหารฝ่ายกิจการนักศึกษา

ที่มา : ทบวงมหาวิทยาลัย เอกสารอัดสำเนา พ.ศ. 2522

โครงสร้างการบริหารขององค์การนักศึกษา

องค์การนักศึกษาเป็นองค์กรหรือหน่วยงานในส่วนของนักศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษา มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ในด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนานักศึกษาให้รู้จักการทำงานร่วมกัน

3. เพื่อเสริมสร้างทักษะของนักศึกษาในทางสังคมและวัฒนธรรม
4. เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาให้นักศึกษา
5. เพื่อช่วยให้นักศึกษารู้จักระดับความสามารถของตัวเอง
6. เพื่อช่วยให้กิจกรรมนักศึกษาคำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

(สำเนาวิ ขจรศิลป์ 2525 : 22-23)

นอกจากนี้ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2525 : 23-24) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ขององค์กรนักศึกษาโดยทั่วไปว่า จะมีบทบาทและหน้าที่คล้ายคลึงกัน คือ

1. องค์กรนักศึกษาเป็นแหล่งในการปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้ทางด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษาหรือ คณะกรรมการสภานักศึกษา เป็นต้น
2. องค์กรนักศึกษาเป็นตัวแทนของนักศึกษาในสถาบัน ซึ่งมีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและจัดกิจกรรมส่วนกลางให้นักศึกษา เช่น งานปีใหม่ งานลอยกระทง งานบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น
3. องค์กรนักศึกษาเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมการจัดกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบและธรรมนูญนักศึกษา เช่น ให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการจัดกิจกรรม จัดสรรงบประมาณให้ชมรมหรือชุมนุมต่าง ๆ ตรวจสอบการดำเนินงานของชมรมหรือชุมนุม เป็นต้น
4. องค์กรนักศึกษาเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา เช่น การดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายของสถาบัน การขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา การติดต่อประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

สมิท (Smith 1951 : 542-525) ได้ทำการศึกษาและสรุปบทบาทหน้าที่ขององค์กรนิสิตนักศึกษาไว้ดังนี้

1. องค์กรนักศึกษา เชื่อว่าเป็นการฝึกความเป็นพลเมืองของสังคม มีการฝึกเรื่องสิทธิและหน้าที่ของการอยู่ร่วมกันในสังคม
2. องค์กรนักศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ตลอดจนให้นักศึกษาได้มีการแสดงออกในลักษณะต่าง ๆ

3. องค์การนักศึกษาช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะของนักศึกษา
4. องค์การนักศึกษาเป็นการฝึกรูปแบบของการบริหารงานแก่นักศึกษา

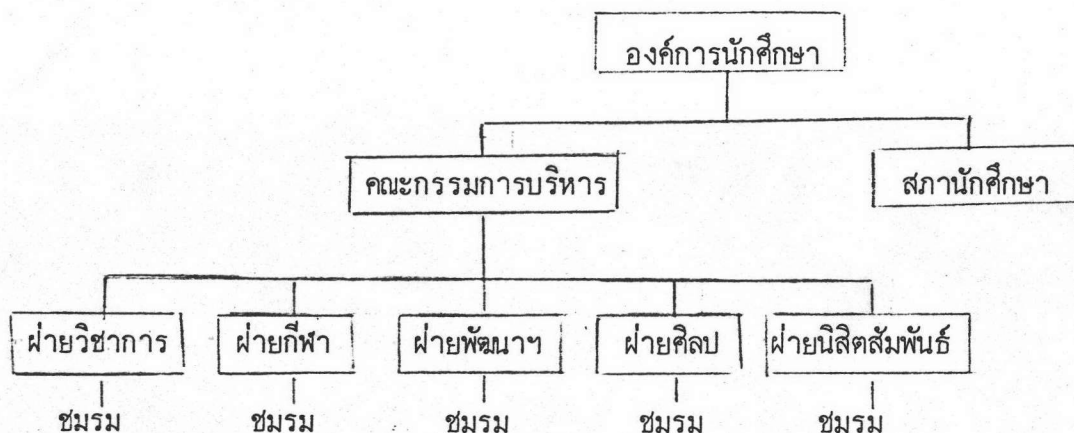
ส่วนรูปแบบองค์กรนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (2522 : 95-97) ได้จำแนกไว้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. แบบองค์กรนักศึกษา ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ
 - 1.1 องค์กรนักศึกษา ที่ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษา และคณะกรรมการสภานักศึกษา
 - 1.2 องค์กรนักศึกษาที่ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารองค์กรนักศึกษา คณะกรรมการสภานักศึกษา และคณะกรรมการตุลาการ
2. แบบสโมสรนักศึกษา ที่มีคณะกรรมการบริหารสโมสรนักศึกษาเพียงคณะเดียว

การจัดโครงสร้างการบริหารในรูปแบบองค์กรศึกษารูปแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของสถาบันและความต้องการของนักศึกษา ที่เห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะการณ์ของสถาบันและสังคม ดังโครงสร้างองค์กรบริหารนักศึกษาของสถาบันต่าง ๆ ซึ่งนำเสนอเป็นแผนภูมิต่างต่อไปนี้

1. แบบที่ 1

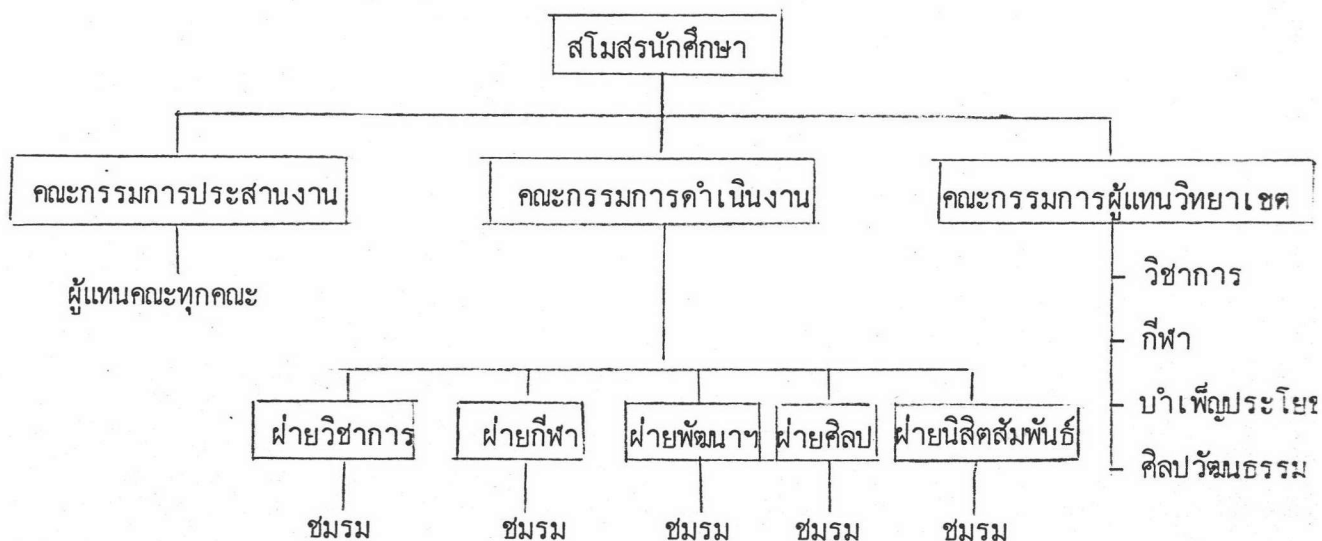
แผนภูมิ โครงสร้างการบริหารองค์กรสโมสรนักศึกษา

2. แบบที่ 2

แผนภูมิ โครงสร้างการบริหารสโมสรมักศึกษา

ที่มา : ทบวงมหาวิทยาลัย เอกสารอัครสำเนา พ.ศ. 2522

ประเภทและลักษณะของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

การกำหนดประเภทและลักษณะกิจกรรมนิสิตที่จะส่งเสริมการพัฒนานิสิตในด้านต่าง ๆ มีนักการศึกษาหลายท่านได้จัดแยกประเภทและลักษณะของกิจกรรมที่จะส่งเสริมคุณลักษณะของนิสิตไว้แตกต่างกันออกไป เช่น

พรากาช (Prakash 1969 : 113) ได้แยกประเภทและลักษณะกิจกรรมโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์เป็นดังนี้

1. กิจกรรมทางด้านส่งเสริมการติดต่อสื่อสาร เช่น ปาฐกถา อภิปราย โต้ว่าที่ เป็นต้น
2. กิจกรรมเกี่ยวกับการแสดง เช่น การแสดงละคร เป็นต้น
3. กิจกรรมทางด้านสังคมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมประเภทงานรื่นเริง เต้นรำ หักสนาม เป็นต้น
4. กิจกรรมกีฬาและดนตรี
5. กิจกรรมชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และภาษาไทย เป็นต้น

6. กิจกรรมด้านสังคมสังเคราะห์ เช่น การช่วยเหลือชุมชน การช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก และประสพภัยต่าง ๆ

7. โครงการระหว่างมหาวิทยาลัย

8. โครงการช่วยเหลือพิเศษต่าง ๆ

สำหรับ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 133-134) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษา เป็นดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง ได้แก่ องค์การบริหารกิจการนิสิตนักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา สถานิสิตนักศึกษา กิจกรรมเหล่านี้มีฝึกให้นิสิตนักศึกษารู้จักทำงานร่วมกัน ฝึกตัดสินใจ และรับผิดชอบงานต่าง ๆ โดยฝึกวิธีการตามระบอบประชาธิปไตย

2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมชมรมวิชาการต่าง ๆ ชมรมวิทยาศาสตร์ ชมรมภาษาอังกฤษ ชมรมภาษาไทย ชมรมไต่वाที่ ชมรมรัฐศาสตร์ ชมรมเศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ชมรมวิชาการเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาที่นิสิตนักศึกษาสังกัดอยู่

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบประเพณีในการอยู่ร่วมกันในสังคม การเข้าสมาคมเช่น ชมรมสุภาพสตรี ชมรมสุภาพบุรุษ ชมรมพัฒนาบุคลิกภาพ ปัจจุบันกิจกรรมนิสิตศึกษาประเภทนี้ไม่ค่อยจะมี

4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพรียง ได้แก่ ชมรมกีฬาต่าง ๆ เช่น ชมรมรักบี้ ชมรมบาสเกตบอล ชมรมฟุตบอล ฯลฯ

5. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งฝึกหัดให้นิสิตนักศึกษามีความตระหนักในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ เช่น ชมรมบริจาคโลหิต ค่ายอาสาพัฒนา ชมรมพิทักษ์ธรรมชาติ ชมรมผู้บริโภคร

6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตนักศึกษาให้มีความประพฤติและจรรยาวัตรงดงามเป็นที่ประสงค์แก่สังคม ได้แก่ ชมรมพุทธศาสตร์ ชมรมสมาธิ

7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ให้ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ สนับสนุนให้มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น ชมรมดนตรี ชมรมนาฏศิลป์ ชมรมวรรณศิลป์ ชมรมศิลปะ ชมรมชาวเหนือ ชมรมทักษิณ ชมรมเอกลักษณ์ไทย

8. กิจกรรมสันถนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาใช้เวลาว่างพักผ่อนหรือทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ เช่น ชมรมถ่ายภาพ ชมรมทัศนศึกษา ชมรมสะสมแสตมป์ ชมรมต่างประเทศ

9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนิสิตนักศึกษาไปสู่อาชีพในอนาคต เช่น ชมรมนักธุรกิจ ชมรมครูวิทยาศาสตร์ ชมรมนักประชาสัมพันธ์

10. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดความสนใจทางการเมือง เพื่อการเข้าไปสู่พรรคการเมืองในอนาคต มหาวิทยาลัยในต่างประเทศอาจมีชมรมทางการเมืองของแต่ละพรรคอยู่ในมหาวิทยาลัยด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้ปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ยังเยาว์ และเมื่อโตขึ้นจะได้มีความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น

ธิดารัตน์ บุญชู (2530 : 1 - 3) ได้สรุปประเภทของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาอาจแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 6 ประเภทดังนี้ คือ

1. กิจกรรมด้านการปกครองตนเอง ได้แก่ สโมสรนิสิตนักศึกษา องค์การนิสิตนักศึกษา สภานิสิตนักศึกษา มีจุดมุ่งหมาย คือ

1.1 ให้นักศึกษาให้ฝึกการเป็นผู้นำ ฝึกการทำงานร่วมกันและใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เกิดประโยชน์

1.2 นายกสโมสร หรือ นายกองค่านิสิตนักศึกษา จะเป็นตัวแทนในการวางนโยบาย การตัดสินใจในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผลได้ผลเสียของเพื่อนนิสิตนักศึกษา

2. กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาการให้นักศึกษา เช่น กิจกรรมตามวิชาการที่ตนเรียนในรูปแบบของชมรมต่าง ๆ

3. กิจกรรมกีฬา มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านร่างกาย จิตใจ ตลอดจนทักษะในการกีฬา การฝึกซ้อม

4. กิจกรรมอาสาพัฒนา ได้แก่กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และการออกค่ายอาสาพัฒนาของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาสังคมและแหล่งเสื่อมโทรม

5. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้นักศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม ช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสสัมผัสกับศิลปวัฒนธรรมด้วย

การปฏิบัติจริง และการทำนุบำรุงส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

6. กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่สอนนิสิตนักศึกษาถึงเหตุการณ์เรื่องราวของโลกและสังคม กิจกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากนิสิตมีสำนึกที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

นอกจากนี้ จากการประชุมสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2521 ได้มีการสรุปกำหนดประเภทกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้เป็นแนวทางสำหรับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ถือเป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการ กิจกรรมที่จัดขึ้นในด้านนี้เพื่อแสวงหาความรู้ด้านวิชาการอันควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระทางความคิด แต่ต้องอยู่ในขอบเขตโดยให้มีความสมดุลย์ในด้านความคิด

2. ด้านกีฬา กิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีลักษณะดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพพลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ

2.2 ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีมิตร ความมีน้ำใจนักกีฬาทั้งผู้เล่นและผู้ชม

2.3 เพื่อเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับการกีฬา

2.4 เพื่อยกมาตรฐานการกีฬาให้สูงขึ้น

2.5 จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทักษะในการกีฬา

3. ด้านศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมที่จัดควรมีขอบเขตดังนี้

3.1 เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม

3.2 เพื่อสนับสนุนนิสิตและนักศึกษาให้มีความสนใจและมีโอกาสได้ศึกษาเพื่อให้เกิดความชำนาญและมีสุนทรีย์ภาพในศิลปะด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดี

4. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีขอบเขตดังนี้

4.1 ให้นิสิตใช้เวลาเพื่อพัฒนาตนเองให้พร้อม เพื่อทำประโยชน์ต่อสังคม

4.2 ให้นิสิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

4.3 ปลุกฝังให้นิสิตได้ตระหนักในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องมีต่อสังคมอันจะเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

4.4 ส่งเสริมให้มีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อหมู่คณะและประเทศชาติ

(ทบทวมหาวิทยาลัย 2521 : 125)

และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พระเกี้ยว 2530 : 27 - 28) ได้แบ่งกลุ่มกิจกรรมนิสิตออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ทำนองเดียวกับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และมีชมรมในสังกัด ดังนี้

1. ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วยชมรมต่าง ๆ 8 ชมรม คือ ชมรมพุทธศาสตร์และประเพณี ชมรมศาสนศึกษา ชมรมจิตวิทยา ชมรมประดิษฐ์และออกแบบ ชมรมวาทศิลป์และมนุษยสัมพันธ์ ชมรมวรรณศิลป์ ชมรมวิเทศสัมพันธ์ และชมรมคอมพิวเตอร์

2. ฝ่ายกีฬา ประกอบด้วยชมรมต่าง ๆ 20 ชมรม คือ ชมรมตะกร้อ ชมรมเทนนิส ชมรมกรีฑา ชมรมชกกี๋ ชมรมยิงปืน ชมรมฟุตบอล ชมรมมวย ชมรมฟันดาบ ชมรมยูโด ชมรมแบดมินตัน ชมรมกีฬาทางน้ำ ชมรมรักบี้ฟุตบอล ชมรมวอลเลย์บอล ชมรมบาสเกตบอล ชมรมเทเบิลเทนนิส ชมรมบริดจ์และหมากรุกกระดาน ชมรมซอฟบอล ชมรมศิลปะป้องกันตัวและอาวุธไทย ชมรมเทควันโด และชมรมเปตอง

3. ฝ่ายศิลปะและวัฒนธรรม ประกอบด้วยชมรมต่าง ๆ 7 ชมรม คือ ชมรมดนตรีไทย ชมรมดนตรีสากล ชมรมนักร้องประสานเสียง ชมรมนาฏศิลป์และการละครไทย ชมรมศิลปะการถ่ายภาพ ชมรมศิลปะวัฒนธรรมอีสาน และชมรมศิลปะวัฒนธรรมลานนา

4. ฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ แบ่งเป็นชมรมต่าง ๆ 6 ชมรม คือ ชมรมค่ายอาสาสมัคร ชมรมบริการโลหิตและสังคมสงเคราะห์ ชมรมอาสาพัฒนาชาวไทยภูเขา ชมรมจุฬาลงกรณ์ ชมรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และชมรมจุฬาทักษิณ

โดยสรุปแล้ว การกำหนดประเภทและลักษณะกิจกรรมของนิสิตขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์ นโยบายของสถาบันที่จะส่งเสริม รวมทั้งความต้องการและความสนใจของนิสิตเป็นสำคัญ

การจัดดำเนินการและกระบวนการบริหารกิจกรรมนิสิต

การจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ นักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้จัดดำเนินการ อาจารย์ในฐานะผู้สนับสนุน สังคมและสถาบันในฐานะผู้สนับสนุนและส่งเสริม (จินตนา ยูนิพันธ์ 2525 : 125) การบริหารและการจัดดำเนินการ กิจกรรมนักศึกษาจะมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุจุดหมายได้อย่างดี จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบดังกล่าว การบริหารกิจกรรมนักศึกษา จึงควรมีแนวทางดังนี้

1. นักศึกษาจะต้องยอมรับบทบาทการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องรู้จักบทบาทและหน้าที่ของการเป็นนักศึกษา
2. นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ระเบียบและมีความเข้าใจในความหมายความคิดรวบยอดของคำและหลักการต่าง ๆ ในระเบียบนั้นเป็นอย่างดี
3. ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามรูปแบบการพัฒนาการศึกษา
4. ควรให้มีการศึกษาลักษณะของนักศึกษาที่จะเข้าร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมสามารถสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น
5. ควรถือว่าการจัดกิจกรรมเป็นห้องปฏิบัติในการเรียนรู้ (Learning Laboratory)
6. การจัดกิจกรรมอาจจำแนกเป็นสองส่วน คือ เป็นรายวิชาในหลักสูตรและเป็นการสนองความต้องการ ความสนใจของนักศึกษา
7. สถาบันควรจัดให้มีหน่วยงานและบุคลากรที่จะให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ
8. ในการบริหารกิจกรรม คณะกรรมการสถานักศึกษาควรได้มาจากทั้งการแต่งตั้งและการเลือกตั้ง
9. นโยบายของการจัดกิจกรรมควรกำหนดไว้ให้ชัดเจนในรูปแบบการพัฒนานักศึกษา (ทองเรือน อมรัชกุล 2525 : 61 - 63)

และจากการที่สถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปยอมรับว่า งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นงานหลักอย่างหนึ่งของสถาบัน จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา นับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา บทบาทที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ได้แก่

1. รักษาระเบียบ ช้อบังคับในการจัดกิจกรรม
2. ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในกลุ่มที่รับผิดชอบ
3. พิจารณาความเหมาะสมของโครงการในการจัดกิจกรรมนักศึกษา
4. พัฒนากิจกรรมนักศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและลักษณะของนักศึกษา

(วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2528 : 140)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิตได้ปรากฏในคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมของฝ่ายกิจการนิสิต มีดังต่อไปนี้

1. ให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ดูแลการดำเนินงานกิจกรรมของชมรมอย่างใกล้ชิด
2. เป็นผู้ประสานงานระหว่างชมรมกับฝ่ายกิจการนิสิต
3. ดูแลการใช้จ่ายเงินของชมรมให้เป็นไปตามระเบียบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยการเงินและการงบประมาณของสโมสร
4. เสนอแนะข้อพิจารณาต่อฝ่ายกิจการนิสิตและจัดทำสรุปผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมในรอบปีต่อฝ่ายกิจการนิสิต เมื่อครบวาระการดำรงตำแหน่ง
5. ยับยั้งการดำเนินงานกิจกรรมของชมรม ในกรณีเห็นว่าขัดต่อระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนการกระทำใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียต่อมหาวิทยาลัย
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตมอบหมาย

เกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา นั้น สำเนา ขจรศิลป์ (2525 : 29 - 30) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษามีดังนี้

1. มีความสนใจ และมีความรู้ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านนี้เป็นอย่างดี
2. มีความเสียสละและยินดีช่วยเหลือผู้อื่น
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
4. มีอารมณ์มั่นคง
5. สนับสนุนให้นักศึกษาคิดและตัดสินใจเอง
6. มีคุณธรรมและความประพฤติดี
7. มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 140 - 141) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมชมรม ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เข้าใจลักษณะนิสิตนักศึกษา ธรรมชาติของกลุ่ม การตัดสินใจธรรมชาติของวัยรุ่น และท่าทีของนิสิตนักศึกษาในสถาบันนั้น ๆ

2. มีความรู้เรื่องกิจกรรม หลักการจัดกิจกรรม ความสำคัญของกิจกรรม ตลอดจนมีความรู้เรื่องของชมรมนั้นดีพอสมควร
3. รู้เทคนิคการแนะแนวทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. มีบุคลิกภาพดี สามารถทำให้นิสิตนักศึกษารู้สึกอยากเข้าใกล้อยากปรึกษา และมีความเชื่อถือศรัทธา
5. มีธรรมะในวาจา คือ สามารถใช้วาจาที่สุภาพ สื่อสารเข้าใจและกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาอยากทำงานด้วย
6. มีเวลาเพียงพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาจัด เข้าร่วมประชุมหรือให้เวลาในการให้คำปรึกษา
7. รู้จักเสียสละทั้งกำลังกายกำลังใจ กำลังทรัพย์และกำลังความคิด
8. มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีในความประพฤติ การปฏิบัติ
9. เข้มแข็ง เค็ดเคียวมีเหตุผลน่าเชื่อถือและการตัดสินใจดี
10. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับคนต่างวัยได้
11. มีใจกว้างยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น

นอกจากนี้ นีล (William F. Neil 1968 : 3-4) ได้กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทมากที่สุด มีความสำคัญในการที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์การนักศึกษา เป็นไปในแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมจึงควรเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น สนใจในกิจกรรม เสียสละทั้งเวลาและกำลังงาน ตระหนักเสมอว่ากิจกรรมขององค์การนักศึกษาสามารถส่งเสริมประสบการณ์ทางการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง เป็นผู้มีความรู้ในสาขาที่ตนเป็นที่ปรึกษาชำนาญ สนใจในตัวนักศึกษา และเป็นนักประสานงานที่ดีด้วย

นอกจากองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับอาจารย์แล้ว การจัดกิจกรรมนิสิตศึกษานั้น นิสิตเองจะต้องมีความเข้าใจยอมรับในจุดมุ่งหมาย และหลักการของกิจกรรมนั้นร่วมกัน หากทั้งสองฝ่ายไม่ได้ทำความเข้าใจหรือตกลงในหลักการพื้นฐานร่วมกันแล้ว การดำเนินงานกิจกรรมจะประสบปัญหาต่าง ๆ มากยากต่อการจะดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้

มิดเดิลตัน (Middleton 1960 : 349 - 340) ได้รวบรวมหลักการที่เห็นว่าเป็นหลักการพื้นฐานของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้มีดังต่อไปนี้

1. นิสิตทุกคนมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกของสถาบันการศึกษา
2. การให้นิสิตมีส่วนร่วมและการเข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ให้เป็นไปตามหลักประชาธิปไตย
3. กิจกรรมควรส่งเสริมนิสิตในด้านการปรับตัวทางสังคม
4. โครงการกิจกรรมทุกโครงการต้องเป็นการสร้างเสริมโดยอาศัยพื้นฐานจากความต้องการของนิสิตและของสถาบันเป็นหลักพิจารณา
5. กิจกรรมต่าง ๆ ควรได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นผู้แนะนำ
6. ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนิสิต ควรให้น้อยที่สุดเท่าที่สามารถจะเป็นไปได้
7. นิสิตและบุคลากรที่จะทำงานผูกพันกับกิจกรรมต้องเป็นผู้มีความกระตือรือร้น
8. ผู้บริหารสถาบันควรมีอำนาจยับยั้งได้ แต่ไม่ควรใช้อำนาจนั้นบ่อย
9. งานของอาจารย์ที่ปรึกษาสมควรถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานครู
10. เวลาที่จัดกิจกรรมควรใช้นอกเวลาเรียน
11. สถาบันการศึกษาและชุมชนจะต้องได้รับทราบเกี่ยวกับโครงการกิจกรรมต่าง ๆ
12. ต้องถือว่ากิจกรรมนิสิตเป็นส่วนสำคัญเท่ากับงานด้านอื่น ๆ ของสถาบัน
13. กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมทางวิชาการ
14. นิสิตควรได้รับการแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสม
15. กิจกรรมนิสิตต้องคำนึงถึงนิสิตทุกคนให้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น
16. กิจกรรมนิสิตควรส่งเสริมค่านิยมที่ดี

นอกจากนี้ แอนเดอร์สันและแวนไดค์ (อ้างใน สายัณห์ วรรณมัย 2531 : 31) ได้เสนอแนวทางเพื่อการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิตไว้ว่า

1. โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะให้นิสิตมีส่วนร่วมนั้นควรมาจากความสนใจ
2. โครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินไปได้นั้น จะต้องอยู่ภายใต้กฎและนโยบายของทางสถาบัน
3. ควรจะต้องจัดหาอาจารย์อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นิสิตทุกคนควรจะต้องมีตัวแทนในการจัดกิจกรรมทั้งหลาย
5. โครงการที่จะให้นิสิตมีส่วนร่วม นั้น น่าจะต้องพัฒนาการไปอย่างช้า ๆ
6. โครงการใดจะมีความสำคัญมากน้อยก่อนหลัง ควรให้นิสิตมีส่วนร่วมในการ

วินิจฉัย

7. ผู้บริหารหรือหัวหน้าสถาบันการศึกษาควรมีอำนาจในการยับยั้งกิจกรรมที่เห็นว่าจะไม่เหมาะสมได้
8. ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบกิจกรรมนิสิตโดยเฉพาะ
9. การติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การนิสิตกับนิสิตทั้งหลายและอาจารย์ควรจะเป็นไปด้วยดี
10. ผู้แทนนิสิตที่ทำงานเพื่อส่วนรวม ควรมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม

สำหรับกระบวนการบริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มีกระบวนการบริหารทำนองเดียวกับการบริหารงานองค์กร หรือหน่วยงานทั่วไป ซึ่งนักบริหารการศึกษาได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานว่า ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการบริหารงาน ประกอบด้วย

1. บุคลากร (Man)
2. การเงิน (Money)
3. วัสดุและอุปกรณ์ (Materials)
4. การจัดการ (Management)

กรีนวูด (Greenwood 1965 : 74 - 75) ได้เสนอความคิดเห็นว่า ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการบริหารงาน ควรประกอบด้วย

1. บุคลากร (Man)
2. การเงิน (Money)
3. วัสดุอุปกรณ์ (Materials)
4. อำนาจหน้าที่ (Authority)
5. เวลา (Time)
6. กำลังใจในการทำงาน (Will)
7. การอำนวยความสะดวก (Facilities)

ส่วนกระบวนการบริหารงานต่าง ๆ ที่อาจนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารกิจกรรม
นิสิตนักศึกษาได้ ได้แก่ กระบวนการบริหารของ เซียร์ (Sears) ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การอำนวยการ (Directing)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การควบคุมการปฏิบัติงาน (Controlling) (Sears 1950 : 35)

กระบวนการบริหารของกุลิกและเออร์วิค (Gulick and Urwick) ซึ่งเป็น
กระบวนการที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การจัดโครงการและแผนปฏิบัติงาน
ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้
2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดหน่วยงาน การกำหนด
โครงสร้างของหน่วยงาน การจัดสายงาน การกำหนดตำแหน่งและหน้าที่ของงานให้ชัดเจน
3. การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การจัดสรรบุคลากร การแต่งตั้ง
การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การบำรุงขวัญ การพิจารณาความดีความชอบ การเสริมสร้าง
บรรยากาศการทำงานที่ดี ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน
4. การอำนวยการ (Directing) หมายถึง การพิจารณาวินิจฉัยสั่งการ การ
นิเทศ และการติดตามดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร
5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานหรือสื่อ
สัมพันธ์ของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อการร่วมมือในการดำเนินงาน
6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่ง
ได้จากการประเมินและติดตามผลให้ผู้บริหารและผู้ร่วมงานได้ทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้ทำ
ทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในโอกาสต่อไป
7. การทำงานประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงานประมาณรายรับ
รายจ่าย การวางแผนในการใช้จ่าย ตลอดจนการควบคุมการใช้จ่ายอย่างรอบคอบรัดกุม
(อ้างใน สายัณห์ วนะรมย์ 2531 : 21)

กล่าวได้ว่า การจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะต้องมีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคคลหลายฝ่าย และมีปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ ที่สำคัญต่อการบริหาร เช่น เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวก รวมทั้งมีกระบวนการบริหารที่อันประกอบด้วย มีการวางแผน การจัดองค์กรที่ดี การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงานและการทำงบประมาณ ซึ่งเป็นหลักการที่องค์กรกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ยึดเป็นหลักในการจัดดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ในการดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เฟรดเดอริก (Frederick 1959 : 53) ได้ศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุดังนี้

1. เวลาที่ทำกิจกรรมตรงกับช่วงที่นักศึกษาไม่ว่าง
2. นักศึกษาต้องทำงานหารายได้เพื่อช่วยตนเอง
3. นักศึกษาต้องทำงานบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว
4. สถานที่พักผ่อนของนักศึกษาอยู่ไกลสถานศึกษา
5. การคมนาคมไม่สะดวกและไม่มีความปลอดภัย
6. นักศึกษาไม่สามารถจ่ายค่ากิจกรรมนั้น ๆ ได้ เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างเสีย

ค่าใช้จ่ายสูง

จอห์นสตัน (Johnston 1952 : 3 - 12) ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องในการจัดกิจกรรมนิสิต ที่ทำให้กิจกรรมนิสิตไม่บรรลุผลตามความมุ่งหมายเท่าที่ควร สรุปได้ดังนี้

1. สถาบันจัดโครงการต่าง ๆ โดยอาจารย์และนิสิตยังไม่เข้าใจในหน้าที่และวัตถุประสงค์ที่แท้จริง
2. สถาบันยังไม่แน่ใจในวิถีทางประชาธิปไตย ขาดความเชื่อถือในความสามารถของนิสิต ขาดการวางแผน การตัดสินใจ และความรับผิดชอบ
3. การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต มีขอบเขตจำกัดมากขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีกฎระเบียบที่ไม่เปิดโอกาสโดยทั่วไป
4. กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องของการแข่งขันมากเกินไป ทำให้ขาดความร่วมมือ

5. กิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร ทำให้นิสิตมองไม่เห็นประโยชน์
6. ขาดการประเมินผล
7. สถาบันไม่มีการเตรียมบุคลากรออกไปรับผิดชอบกิจกรรมให้เหมาะสม
8. อาจารย์ที่รับผิดชอบไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหาร

ซึ่งไม่แตกต่างไปจากปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่าใดนัก จากสรุปผลการสัมมนาฝ่ายกิจการนิสิต ปี 2529, 2530, 2531 และสรุปผลการสัมมนาองค์การบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมได้เป็นดังนี้

1. นิสิตส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม และยังไม่ให้ความสนใจต่อการทำกิจกรรมน้อย ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุจากหลายประการ อาทิ เช่น
 - 1.1 ระบบการเรียนการสอน
 - 1.2 นิสิตไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำกิจกรรม เนื่องจากเป็นผลที่เกิดขึ้นในระยะยาวเมื่อนิสิตจบออกไปแล้ว
 - 1.3 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ทำให้นิสิตต้องดิ้นรนเพื่อตนเองมากขึ้น จึงไม่มีเวลาและค่านึงถึงส่วนรวมน้อยลง
2. นิสิตไม่รู้กฎ ระเบียบ ขั้นตอนการดำเนินงาน ขาดการวางแผน
3. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างนิสิตที่ทำงานด้วยกัน และระหว่างหน่วยงานคณะและองค์การบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. การทำงานของสโมสรนิสิตและชมรม ส่วนใหญ่ขาดการต่อเนื่อง ไม่มีแผนงานที่ชัดเจน จึงทำให้บางครั้งการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับนโยบายขององค์การบริหารและของมหาวิทยาลัย
5. อาจารย์ซึ่งเป็นจักรกลในการพัฒนานิสิต ไม่สนใจเข้ามาทำงานด้านกิจการนิสิต เนื่องจากมหาวิทยาลัยไม่สร้างให้อาจารย์เกิดความสำนึกว่า งานกิจกรรมนิสิตเป็นภาระหน้าที่หลักของอาจารย์อีกอย่างหนึ่ง นอกจากนี้อาจารย์ที่มาช่วยงานกิจกรรมนิสิตขาดแรงจูงใจให้ทำงานต่อ ส่วนใหญ่เข้ามาทำงานด้วยใจรัก หรือด้วยชดเชยได้และเมื่อเข้ามาทำงานแล้ว พบปัญหาคือ ไม่ทราบนโยบาย แนวทางหรือทิศทางในการให้คำแนะนำแก่นิสิต เกิดความไม่แน่ใจในการทำงาน
6. ปัญหาบุคลากรประจำ บางส่วนยังขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งมีจำนวนไม่เพียงพอ

7. ปัญหาในเรื่องโครงสร้างแบบการทำงาน กล่าวคือ กิจกรรมส่วนกลางและ กิจกรรมส่วนคณะ ยังมีโครงสร้างที่แตกต่างไม่สอดคล้องกันในบางส่วนทำให้เป็นปัญหาในการ ประสานงาน

8. ระบบการประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมนิสิตยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้กิจกรรมชมเชา ในภาพพจน์ทั่วไป

9. กิจกรรมของชมรมต่าง ๆ มีลักษณะกิจกรรมบางกิจกรรมซ้ำซ้อนอยู่ และช่วงเวลา ในการจัดกิจกรรมของแต่ละกลุ่มหรือแต่ละหน่วยของกิจกรรมซ้ำซ้อนกันเป็นปัญหาในการจัดดำเนินงานและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวของนิสิต (ฝ่ายกิจการนิสิต : 2529, 2531)

ตอนที่ 2 งานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต

กิจกรรมนิสิตมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนานิสิตเป็นอย่างมาก เกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมนิสิตนี้ มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าไว้มากมาย มีทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กิจกรรมของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตในต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมผลเพื่อประกอบการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุทธิศักดิ์ ทหารวานิช (2509) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2509 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตชั้นปี 2, 3 และ 4 จำนวน 220 คน ตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ผลการสำรวจพบว่า นักศึกษามี ทัศนคติที่ดีต่อกรรมการสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2509 และยังมี ความคิดเห็นว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสโมสรนิสิตนั้น อยู่ในเกณฑ์ดี

อุทิศ ชัมพานนท์ (2509) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตใหม่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อกิจกรรมนิสิต โดยเฉพาะเกี่ยวกับการใช้อำนาจลงโทษกันเอง ของนิสิต โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่หนึ่ง ทั้งภาคปกติและภาคสมทบจำนวน 230 คน ตอบแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า นิสิตใหม่เห็นว่านิสิตควรปกครองกันเองได้ แต่ไม่ควรให้นิสิตมีอำนาจลงโทษกันเอง

อัจฉรา วิวัฒนานนท์ (2510) ได้วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการปกครองและกิจกรรมนิสิต โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์ 100 คน และนิสิตจากคณะต่าง ๆ จำนวน 700 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปกครองและกิจกรรมนิสิต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มอาจารย์และกลุ่มนิสิตมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มนิสิตทั้งชายและหญิงมีความเห็นว่านิสิตควรปกครองตนเอง แต่กลุ่มอาจารย์ไม่เห็นด้วยกับความคิดดังกล่าว สำหรับสถานที่หรือสำนักงานขององค์การนักศึกษา ควรที่ผู้บริหารจะได้พิจารณาปรับปรุงให้มีสภาพที่ดีขึ้น พอที่จะเป็นศูนย์การจัดกิจกรรมนักศึกษาได้ และเห็นว่าการจัดกิจกรรมโดยจัดเป็นชมรมตามความสนใจเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนและสมควรให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมด้วย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ

ชูชีพ พุทธิประเสริฐ (2524) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 แห่ง จำนวน 670 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกัน 2 ด้าน จาก 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในวิทยาลัยและด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน ส่วนการลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเห็นว่าปัญหอันดับที่ 1 - 3 ได้แก่ปัญหานักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และการประเมินผลกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่มีการนำเอาผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษา

รัชนี้ คำแสน (2524) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคเหนือ 3 แห่ง จำนวน 737 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันเพียง 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะกิจกรรมนักศึกษา

ที่จัดในวิทยาลัยและด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นของ อาจารย์และนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัย ครูภาคเหนือไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน และ การลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาระดับที่ 1-3 คือ นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและการประเมินผล กิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่มีการนำเอาผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษา

ชื่นอารมณ ภาวะพฤติ (2522) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และ นักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 แห่ง จำนวน 620 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกัน 1 ด้าน จาก 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะของ กิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในวิทยาลัย ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะของกิจกรรมที่ จัดอยู่ในวิทยาลัยครูกับด้านการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ กิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ลักษณะของกิจกรรมที่จัดอยู่ในวิทยาลัย และความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน ส่วนการลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดและดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษา อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เห็นว่าปัญหา อันดับที่ 1-3 ได้แก่ ปัญหานักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ไม่เข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา และการประเมินผลกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่มีการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุง กิจกรรมนักศึกษา

สามารถ คงสะอาด (2523) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ 5 แห่ง จำนวน 638 คน ผล การวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูเดียวกันเกี่ยวกับการ บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม การดำเนินงาน ความต้องการ ปัญหา ส่วนใหญ่ไม่ แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่งทั้งในด้าน

การบรรลุวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ความต้องการและปัญหาไม่แตกต่างกันทุกเรื่อง และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง ก็มีความเห็นไม่แตกต่างกันทุกเรื่องเช่นกัน ส่วนในเรื่องความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์ มีความเห็นตรงกันว่า กิจกรรมที่ควรเน้นหนักทางด้านพัฒนาสังคมเป็นอันดับหนึ่งและด้านเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมเป็นอันดับสอง ส่วนอันดับสามและสี่ มีความเห็นสลับกัน คือ อาจารย์เห็นว่าด้านวิชาการควรมาก่อนกีฬา แต่นักศึกษาเห็นว่ากีฬาควรมาก่อนวิชาการ

สายัณห์ บุรณไทย (2521) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาที่มีต่อองค์การนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 340 คน จากผลการศึกษาได้เสนอแนะว่า องค์การนักศึกษาควรพิจารณาลดการจัดกิจกรรมภายนอกสถาบันที่ไม่จำเป็นและควรให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมภายในสถาบันมากขึ้น การจัดกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวจะทำให้้องค์การนักศึกษาสามารถจัดกิจกรรมได้คล่องตัวและสามารถสนองความต้องการของนักศึกษาได้มากขึ้น ทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสัมมนาให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องบทบาทและการทำงานขององค์การนักศึกษาแก่ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเพื่อจะได้เข้าใจในเรื่องดังกล่าวตรงกัน และจะได้ร่วมกันพิจารณาองค์การนักศึกษาต่อไป การใช้จ่ายเงินของนักศึกษาควรมีระเบียบที่รัดกุม แต่มีความคล่องตัวในการเบิกจ่าย และควรให้สถาบันเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษาเงินขององค์การนักศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารควรพิจารณาปรับปรุงสำนักงานองค์การนักศึกษาให้เป็นสัดส่วนกว้างขวาง เพียงพอและเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2525) ได้ศึกษากิจกรรมนักเรียน นิสิต นักศึกษาในประเทศไทยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาในส่วนที่จัดส่วนใหญ่คือ กิจกรรมกีฬา และนันทนาการ รองลงมาคือ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อวิชาชีพ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความเห็นของนักศึกษา ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ขาดอุปกรณ์ ขาดการสนับสนุนและขาดความร่วมมือจากผู้บริหารและสมาชิก สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า ปัญหาการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมคือ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ กฎระเบียบ และสถาบันไม่เอื้ออำนวยให้จัดกิจกรรมและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านกิจกรรมนักศึกษา

แถมชัย ชัยเพชร (2527) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา 10 แห่ง จำนวน 609 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษานั้น ปัญหาด้านการบรรจุวัตถุประสงค์ ได้แก่ การส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง การปลูกฝังคุณธรรมแก่นักศึกษา การเสริมสร้างบุคลิกภาพในการเป็นครู การส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มในการทำงานและอื่น ๆ ปัญหาด้านการเงิน ได้แก่ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ วิทยาลัยพลศึกษาไม่ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อใช้เกี่ยวกับกิจกรรมของนักศึกษาโดยเฉพาะ และไม่มีการตรวจสอบและรายงานผลการใช้เงินกิจกรรมนักศึกษาให้คณาจารย์และนักศึกษาทราบผลเป็นระยะ ปัญหาด้านการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยพลศึกษาไม่สนับสนุนให้การจัดตั้งองค์การสโมสรหรือสภาของนักศึกษาและขาดการแนะแนวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาแก่อาจารย์และนักศึกษา ปัญหาด้านการประเมินผล ได้แก่ ไม่มีการประเมินผลการทำงานของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการนักศึกษา การประเมินผลกิจกรรมนักศึกษาไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการเก็บรวบรวมระเบียบข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประเมินผลไว้เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในปัญหาด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ ด้านคณะกรรมการนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ด้านการเงิน ด้านการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาและด้านการประเมินผล

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และคณะ (2527) ได้ศึกษาความเจริญงอกงามและพัฒนาการของนิสิต นักศึกษา และกระบวนการสอนที่มีผลต่อความเจริญงอกงามของนิสิต นักศึกษา ตลอดจนศึกษากิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่มีผลกระทบต่อความเจริญงอกงามของนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย 10 แห่งในประเทศไทย เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา พบว่าจากการตอบแบบสอบถามนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาว่าทำให้พัฒนา

ความคิดและมีเหตุมีผลมากขึ้น ทำให้พัฒนาบุคลิกภาพ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า

1. การเข้าร่วมกิจกรรม : ในรอบ 1 ปี นิสิตนักศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรม ประมาณ 1 - 9 ครั้งมากที่สุด รองลงมาคือ 20 ครั้งขึ้นไป
2. กิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยมีส่วนพัฒนาและส่งเสริม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 กิจกรรมด้านวิชาการ จะช่วยพัฒนาสติปัญญา พัฒนาการศึกษาในสายวิชาชีพ การใช้เหตุผล ความเคลื่อนไหวทางการเรียน และเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด
 - 2.2 กิจกรรมสันทนาการและค่ายอาสาสมัคร จะช่วยพัฒนาส่งเสริมบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และพัฒนาความเป็นผู้ใหญ่
 - 2.3 กิจกรรมกับพุทธศาสตร์และประเพณี จะช่วยพัฒนาทักษะทางสังคม ให้รู้จักมารยาทในสังคม มีคุณธรรมและความประพฤติดีขึ้น
 - 2.4 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย พุทธศาสตร์ประเพณีและดนตรีไทย จะช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยให้ตระหนักในความเป็นคนไทย มีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติเพิ่มขึ้น มีความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ (2528) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากคณะวิชา 5 คณะวิชา จำนวน 404 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ จัดและบรรจุกิจกรรมประสังค์ตามนโยบายและจุดประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ กิจกรรมที่จัดมากในวิทยาลัย ได้แก่ กิจกรรมด้านกีฬาและกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ
2. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน 1 ด้าน จาก 3 ด้าน คือ ด้านการบรรจุกิจกรรมประสังค์ในกิจกรรมที่จัด ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อกิจกรรมนักศึกษา ในด้านลักษณะกิจกรรมที่จัดและด้านปัญหาการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. การลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า งบประมาณสำหรับจัดกิจกรรม เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัย ส่วนปัญหาที่สำคัญรองลงมาคือ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา อุปกรณ์และสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมนักศึกษาตามลำดับ

นักรบ ระวีการณ (2531) ได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย เอกชน โดยศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ซึ่งเป็นผู้บริหารงานด้านกิจการนักศึกษา และของ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเอกชน 5 แห่ง รวมจำนวน 291 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกับสภาพและรูปแบบของปรัชญา วัตถุประสงค์ นโยบาย โครงสร้างการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา ประเภทของกิจกรรม ระบบการได้มาและการจัดสรรงบประมาณ ระเบียบข้อบังคับ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และปัญหาอุปสรรค และ เห็นด้วยกับโครงสร้างการบริหารงานองค์การนักศึกษาที่มีสภานักศึกษา เพิ่มกิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ และเป็นกิจกรรมด้านวิชาการ ให้รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นผู้อนุมัติในการจัด กิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษาสโมสรมาจากการเลือกของสโมสรและมหาวิทยาลัยฝ่ายละเท่า ๆ กัน และนักศึกษาเห็นว่า สโมสรและสภานักศึกษามีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณ

สายณ์ วนะรมย์ (2531) ได้ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 19 คน ตามวิธีการของ เทคนิคเดลฟาย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยครูใน สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ควรเป็นดังนี้

1. การกำหนดทิศทางและขอบเขตของการจัดกิจกรรมนักศึกษา มีปรัชญานโยบาย และจุดมุ่งหมาย เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของนักศึกษาจนถึงขีดสูงสุด เพื่อให้เป็น บุคคลที่สมบูรณ์ด้วยสติปัญญา คุณธรรม ความสามารถในอาชีพและทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยใช้การจัดกิจกรรมเป็นภาคปฏิบัติควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในห้องเรียน
2. ประเภทและลักษณะของการจัดกิจกรรมนักศึกษา เน้นกิจกรรมทางด้านวิชาการ กีฬา บำเพ็ญประโยชน์และศิลปวัฒนธรรม

3. องค์การนักศึกษาและการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา เน้นให้มีคณะกรรมการบริหารและสภานักศึกษา โดยมีนายหรือประธานคณะกรรมการแต่ละคณะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่สี่ ได้มาจากการเลือกตั้งทั่วไปตามระบบพรรค ส่วนระเบียบ ข้อบังคับควรมีความยืดหยุ่นส่งเสริมความคิดและความคล่องตัวในการบริหารงานขององค์การศึกษามากที่สุด

4. ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการบริหารกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่มีคุณภาพ และมีประสบการณ์ในงานทางด้านกิจกรรมนักศึกษา การสนับสนุนการเงินที่เพียงพอ ความเป็นอิสระในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และการจัดให้มีตารางเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน

5. กระบวนการบริหารกิจกรรมนักศึกษา เน้นการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว ตลอดปีการศึกษา การกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน

อำนาจ วงษ์สมิง (2531) ได้ศึกษาความเป็นมาของกิจกรรมนักศึกษาและสภาพการดำเนินงาน รวมทั้ง ความต้องการในการจัดกิจกรรมนักศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนา กิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเกิดจากความต้องการของนักศึกษา เพื่อทำกิจกรรมช่วยเหลือ ชึ่งกันและกันทางด้านวิชาการ แบ่งกิจกรรมเป็น 5 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสาร ด้านการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับสมาชิก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของชมรม และด้านการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การดำเนิน กิจกรรมนักศึกษาโดยสมาชิกและเพื่อสมาชิกเป็นสำคัญ มหาวิทยาลัยไม่ได้สนับสนุนงบประมาณ และจัดการตามที่ทำการไว้ให้ แนวทางพัฒนา กิจกรรมนักศึกษา คือ มหาวิทยาลัยและชมรม ควรกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่จะทำให้ชัดเจน มีการกำหนดให้นักศึกษาทุกคนเป็นสมาชิก และควรจัดให้มีการจัดเก็บเงินค่ากิจกรรม รวมทั้งการใช้ศูนย์บริการการศึกษาประจำจังหวัด เป็นที่ทำการชมรม

2. งานวิจัยต่างประเทศ

คาลิชและเบิร์ตส์ (S.A.Kalish and G.T.Berts 1966 : 292-293) ได้สำรวจทัศนคติของนักศึกษาต่อกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาวาย กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 1 จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า พบว่า

การมีความรู้ความสนใจในกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการให้ความร่วมมือ การเป็นผู้นำ และการมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนักศึกษา

ปีเตอร์สัน (Peterson 1966 : 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ปรากฏว่านิสิตที่ประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นนิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรม มีหน้าที่สำคัญและมีความรับผิดชอบมากในงานกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย ส่วนนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตและมีหน้าที่ช่วยเหลืองานของมหาวิทยาลัยน้อย หรือไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย

ฮาร์โรลด์ (Harrold 1967 : 2782 - A) ได้ศึกษาการควบคุมการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสม คือ การปลูกฝังพัฒนาการบุคลิกภาพของนักศึกษาทุกด้าน และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสถาบันการศึกษา นโยบายในการควบคุมและการตัดสินใจของสถาบันการศึกษาควรอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม ไม่ควรอยู่บนพื้นฐานของความมีอำนาจทางกฎหมาย สถาบันการศึกษาควรจะมีอิสระและมีความฉลาดในการใช้อำนาจทางกฎหมาย ในกรณีที่เกิดการขัดแย้งระหว่างกิจกรรมนักศึกษากับความมุ่งหมายของการศึกษา เนื่องจากนักศึกษามีความแตกต่างกันทางด้านบุคลิกภาพ การควบคุมกิจกรรมนักศึกษาจึงควรกำหนดขอบเขตไว้ให้กว้างและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น นอกจากนี้สถาบันการศึกษาควรมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและการแสดงออกอย่างเป็นอิสระ โดยยอมรับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคมของนักศึกษา

เอลเมอร์ (Elmer 1974 : 1882 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาและคณะกรรมการสมาชิกสภาท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนนครหลวงแห่งรัฐเวอร์จิเนีย จากผลการศึกษาที่เอลเมอร์ได้เสนอแนะว่า บทบาทและความรับผิดชอบขององค์การนักศึกษาในวิทยาลัยควรขยายและมีความชัดเจนมากขึ้น การติดต่อสื่อสารนับว่าเป็นปัญหาสำคัญซึ่งควรจัดไว้อย่างเพียงพอ การจัดกิจกรรมขององค์การนักศึกษาควรได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพควรได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมนักศึกษา

นักศึกษาควรมีความสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษาให้มากขึ้น นอกจากนี้หากเป็นไปได้ การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ควรจะได้รับการพิจารณาให้เป็นหน่วยกิตทางการศึกษาอีกด้วย

โตนัลด์ (Donald 1974 : 1882 - A) ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิต อาจารย์และสมาชิกสภาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตของวิทยาลัยชุมชนในรัฐเวอร์จิเนีย โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิต อาจารย์ และสมาชิกสภาวิทยาลัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิต 5 ประเภท คือ การปกครองนิสิต กิจกรรมสภานิสิต กิจกรรมการพิมพ์ กิจกรรมความสนใจพิเศษ และการบริการสังคม กลุ่มตัวอย่างมาจากวิทยาลัยชุมชน 5 แห่ง เป็นนิสิตร้อยละ 10 อาจารย์ร้อยละ 25 และสมาชิกสภาวิทยาลัยทั้งหมด พบว่า คณะกรรมการที่เข้ามาเป็นผู้ปกครองนิสิตควรมาจากการเลือกตั้ง สภานิสิตควรมีรูปแบบการจัดเหมือนกันหมด กิจกรรมการพิมพ์ควรเป็นการออกหนังสือและวารสาร กิจกรรมความสนใจพิเศษจัดแตกต่างกันมากในแต่ละวิทยาลัย ส่วนกิจกรรมบริการสังคมทุกวิทยาลัยทำไม่ได้ตามความมุ่งหวังที่ตั้งไว้ สำหรับข้อเสนอแนะของผู้วิจัย คือ คณะกรรมการปกครองนิสิตควรรู้และเข้าใจบทบาทของตนมากกว่านี้ ทางวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้มาก โครงการของสภานิสิตควรได้รับความปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดองค์การ และกิจกรรมทุกประเภทควรเป็นไปตามความต้องการของนิสิตส่วนใหญ่ ส่วนกิจกรรมประเภทบริการสังคมควรมีการอบรมและให้ความรู้แก่นิสิตโดยเฉพาะ

เคปป์ (Kapp 1979 : 3812 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้กลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาผิวขาว ระดับปริญญาตรี จำนวน 6,108 คน ผลการศึกษาพบว่า มากกว่าร้อยละ 80 ของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย หนึ่งอย่างไปเจ็ดอย่าง อาทิเช่น กิจกรรมด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านศาสนา ด้านมวลชน ด้านการศึกษา และด้านการกีฬา การสำรวจประเมินผลจากประสบการณ์ในวิทยาลัยโดยกลุ่มนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมกับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ร่วมกิจกรรม พบว่านักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมมีความพอใจในชีวิตสังคม การติดต่อกับเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อนต่างคณะ และกิจกรรมอื่นเกี่ยวกับความคิดริเริ่ม กลุ่มที่ร่วมกิจกรรมค่อนข้างมีความรู้สึกว่าการร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยได้เพิ่มความ

สามารถ ภาวะผู้นำ นอกจากนั้นยังพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ นอกจากด้านการศึกษา มีความรู้สึกว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมช่วยเพิ่มทักษะด้านการงานมากกว่าโอกาสที่จะได้ทำงานประมาณร้อยละ 50 ของกลุ่มประชากรในการศึกษาทั้งหมดนี้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนในงานอาสาสมัครต่าง ๆ ความสำเร็จและกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาได้รับและได้กระทำในระดับเตรียมอุดมศึกษา มีอิทธิพลอย่างมากต่อการรู้จักร่วมกิจกรรมของการเมืองและมวลชน ทั้งนี้นักศึกษาชายและหญิงไม่ว่าอยู่ในระหว่างอยู่ในวิทยาลัยหรือหลังจากที่จบแล้ว เกี่ยวกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ และกลับกลุ่มที่ไม่ร่วมกิจกรรม กลุ่มที่ร่วมกิจกรรมทางการเมืองและมวลชนในวิทยาลัย มักจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มอื่น โดยเฉพาะระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

ตอนที่ 3 พัฒนาการของกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นับตั้งแต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2459 ในระยะเริ่มแรก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเปิดสอนเพียง 4 คณะ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่อมากิจการมหาวิทยาลัยก้าวหน้ามากขึ้นและได้ขยายสาขาที่เปิดสอนเพิ่มมากขึ้นจนถึงปัจจุบันได้เปิดทำการสอนถึง 15 คณะ รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย และสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ รวม 128 ภาควิชา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ 2531 : 3) มีจุดมุ่งหมายเพื่อบุกเบิกแสวงหาทะนุบำรุงถ่ายทอดความรู้กับสร้างเสริมคุณธรรมให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติและปัญญา

การบังคับบัญชามหาวิทยาลัยแต่เดิมเมื่อเริ่มแรกก่อตั้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับกระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2502 ทางราชการได้โอนให้ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และในปี 2515 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้โอนไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และมีฐานะเทียบเท่ากรม การบริหารภายในของมหาวิทยาลัยเป็นระบบกระจายอำนาจ แบ่งออกเป็นการบริหารส่วนกลาง ส่วนคณะ สถาบัน ศูนย์และสำนัก และการบริหารเหล่านี้อยู่ในความควบคุมของมหาวิทยาลัย ในระยะเวลาที่ผ่านมา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมและสนับสนุนจัดให้มีการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมตามกาลสมัย มาโดยตลอด โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมายของการผลิตบัณฑิต นโยบายการพัฒนา มหาวิทยาลัย และสภาพเหตุการณ์ของสังคมในยุคสมัยนั้น ๆ จากการศึกษาเอกสารประวัติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารคำสั่ง ประกาศ รายงานการประชุม บันทึกที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต และบทความจุลสารที่เกี่ยวกับกิจการนิสิต รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำมาประมวลลำดับ พัฒนาการของกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำเสนอไว้ในบทนี้ โดยแบ่งกล่าวเป็นช่วง ๆ ซึ่งการแบ่งช่วงการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งโดยยึดหลักตามการแบ่งช่วงรายงานประวัติความก้าวหน้าของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น ประกอบกับถือตามเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองของประเทศที่เปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ๆ ที่มีผลกระทบต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวคือมหาวิทยาลัยได้จัดทำรายงานประวัติความก้าวหน้าของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วง พ.ศ. 2459 - 2509,

ช่วง พ.ศ. 2510 - 2519 และช่วง พ.ศ. 2520 - 2529 ส่วนการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองการปกครองประเทศครั้งสำคัญ ๆ ที่ผู้วิจัยเห็นว่า มีผลกระทบต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม นิสิต คือ การเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยการทำรัฐประหาร เมื่อ พ.ศ. 2501 การเปลี่ยนแปลง การปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ พ.ศ. 2511 ซึ่งจัดให้มีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. 2512 การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองซึ่งเป็นยุคที่ประชาธิปไตยเบ่งบานมาก ช่วง พ.ศ. 2516 และ พ.ศ. 2519 เป็นช่วงปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเข้าสู่ยุคเผด็จการ อีกครั้งหนึ่ง และใน พ.ศ. 2521 การเมืองการปกครองประเทศก็คลี่คลายเปลี่ยนไปสู่ยุค ปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแบ่งช่วงการศึกษาและนำเสนอพัฒนาการของกิจกรรมนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

1. ช่วง พ.ศ. 2459 - 2500
2. ช่วง พ.ศ. 2501 - 2509
3. ช่วง พ.ศ. 2510 - 2518
4. ช่วง พ.ศ. 2519 - 2520
5. ช่วง พ.ศ. 2521 - 2531

ช่วง พ.ศ. 2459 - 2500

นับเป็นช่วงเริ่มแรกของกิจกรรมนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยที่สภาพ ของสังคมภายในของมหาวิทยาลัยในช่วงแรกนี้ยังเป็นสังคมเล็กที่มีอาจารย์และนิสิตจำนวนน้อย จากข้อมูลใน พ.ศ. 2470 มีนิสิตเข้าศึกษาประมาณ 200 คนและมีสาขาวิชาที่เปิดสอนเพียง 4 คณะวิชา (70 ปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรำลึกอดีต 2530 : 27) ระบบการเรียนการสอน เป็นระบบชั้นปี นิสิตส่วนใหญ่มีความรู้จักกันอย่างทั่วถึง ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิต มีความใกล้ชิด มีความเข้าใจ เคารพและเกื้อหนุนต่อกัน ทำให้บรรยากาศกิจกรรมนิสิตใน ช่วงแรกจึงเป็นลักษณะของการร่วมสร้างกิจกรรมระหว่างนิสิต (ต่อพงษ์ ยมนาคน : สัมภาษณ์) นอกจากนี้สภาพแวดล้อมของสังคมภายนอกสถาบันโดยเฉพาะการเมืองการปกครองของประเทศ ในช่วงนั้นก็เป็นที่ไปด้วยความราบรื่น ถึงแม้ว่าใน พ.ศ. 2475 จะมีการเปลี่ยนแปลงการ ปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งนับว่าเป็นการ

เปลี่ยนแปลงการปกครองที่สำคัญ แต่ก็ได้มีผลกระทบต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมของนิสิตแต่อย่างใด

ก่อนหน้า พ.ศ. 2465 ยังไม่มีหลักฐานปรากฏว่า กิจกรรมนิสิตจัดดำเนินการในรูปแบบลักษณะเช่นไร จนเมื่อ พ.ศ. 2465 ปรากฏข้อมูลว่ามหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้มีการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในรูป "สโมสร" โดยอนุมัติให้จัดตั้งสโมสรขึ้นเป็นที่รวมของการจัดกิจกรรมนิสิต มีจุดมุ่งหมายดังปรากฏในระเบียบการสโมสร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2465" (ก) เพื่ออบรมให้นักเรียนรู้จักปกครองรักษาตนเองให้เป็นไปในทางที่ชอบและเป็นปกติสุข (ข) เพื่อฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือในการแสวงหาความรู้ความชำนาญในทางต่าง ๆ (ค) เพื่อเป็นการเชื่อมการสมาคมในหมู่อาจารย์ นักเรียนเก่าและนักเรียนใหม่" (ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : เอกสารอัดสำเนา) จะเห็นได้ว่า ในวัตถุประสงค์ใช้คำว่า "นักเรียน" ทั้งนี้เพราะช่วงแรกของการก่อตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังสังกัดอยู่ในกระทรวงธรรมการ

การบริหารกิจกรรมนิสิตในส่วนของมหาวิทยาลัย ได้มีการแต่งตั้งอาจารย์ดำรงตำแหน่งบรรณเวักษ์ ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลการดำเนินงานของสโมสร และมีบทบาทในการบริหารกิจกรรมนิสิตมาก นิสิตมหาวิทยาลัยโดยบรรณเวักษ์ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง รวมทั้งการพิจารณางบประมาณ จะเห็นได้จากรายงานการประชุมกรรมการสโมสร วันที่ 13 มิถุนายน 2474 บรรณเวักษ์เป็นผู้ที่พิจารณาต่อรองในการตั้งงบประมาณ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2474 : 239) อย่างไรก็ตาม บรรณเวักษ์การทำกิจกรรมนิสิตก็เป็นไปด้วยความเข้าใจ มีความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างอาจารย์และนิสิตเป็นอย่างดี (70 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530 : 24)

การบริหารองค์กรสโมสรนิสิต มีโครงสร้างการบริหารในรูปของการมีคณะกรรมการกลาง ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนคณะ ผู้แทนหอพักนิสิต ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายควบคุมการดำเนินงานอยู่ในคณะกรรมการชุดเดียวกัน (ตั้งแผนภูมิปรากฏในภาคผนวก) สำหรับการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งนายกสโมสรและเจ้าหน้าที่สโมสร เป็นการเลือกตั้งภายในจากผู้แทนคณะต่าง ๆ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2472 : 100)

กิจกรรมที่จัดในช่วงนี้เป็นกิจกรรมประเภทกีฬา ประเภทการบันเทิงและประเภท เสริมปัญญา และมีไม่มากนัก แต่เป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วม เช่น ละครประจำปี กิจกรรม ถวายบังคม ร.5 กิจกรรมรับน้อง ซึ่งเริ่มมีเมื่อ พ.ศ. 2475 (หอประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531 : 2)

พ.ศ. 2479 เกิดชุมนุมนิสิตหญิงจัดเป็นชุมนุมหนึ่งของสโมสร ซึ่งดำเนินงานเพื่อ นิสิตหญิงโดยตรง เช่น กิจกรรมเสริมความรู้ด้านสังคมศาสตร์ กิจกรรมหาทุนการศึกษาสำหรับ นิสิตหญิงผู้ขาดแคลน และดำเนินกิจกรรมสโมสรที่เกี่ยวกับนิสิตหญิง (ชุมนุมนิสิตหญิง 2511 : 10-12)

พ.ศ. 2481 ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับของสโมสรนิสิต เพื่อให้ รัดกุมมากยิ่งขึ้นและมหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งให้ตราข้อบังคับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2481 ขึ้นใหม่ โดยแก้ไขเปลี่ยนแปลงสาระที่สำคัญคือ วัตถุประสงค์ของสโมสร หน้าที่ของกรรมการ จำนวนตำแหน่งของกรรมการ ในข้อบังคับใหม่นี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์สโมสรเป็นดังนี้ "(ก) เพื่อฝึกหัดการสมาคมของนิสิตชายและนิสิตหญิง (ข) เพื่อบำรุงอนามัยของนิสิตชาย และนิสิตหญิงในกีฬา (ค) เพื่อจัดสรรให้มีการแข่งขันขึ้นเป็นครั้งคราวตามขนบธรรมเนียม ประเพณี" (ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารอัดสำเนา)

การบริหารงานของมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งบรรยเวกษ์เป็นผู้ควบคุมกิจกรรมของ สโมสร และได้เข้าไปมีบทบาทในการดำเนินงานของสโมสรมากขึ้นกว่าเดิม ดังปรากฏในข้อ บังคับสโมสร พ.ศ. 2481 ข้อ 8 กำหนดให้บรรยเวกษ์เป็นกรรมการท่านหนึ่งในการจัด ระเบียบและการดำเนินงานของสโมสร นอกจากนั้นในข้อ 23 ของระเบียบยังได้กำหนดให้ บรรยเวกษ์ มีหน้าที่ควบคุมการเงินโดยสิทธิเด็ดขาด เป็นผู้แนะนำและเป็นที่ปรึกษาของคณะ กรรมการกลาง แสดงให้เห็นว่า การจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในช่วงนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบ ของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ส่วนโครงสร้างการบริหารภายในของสโมสรนิสิตยังมีโครงสร้าง ที่ไม่แตกต่างจากเดิม แต่ให้เพิ่มมีผู้แทนแผนกอิสระ ซึ่งมีนิสิตชายและนิสิตหญิงอย่างน้อย 15 คน แผนกละ 1 คน เป็นกรรมการในคณะกรรมการกลาง และได้มีการกำหนดเกี่ยวกับการเลือก ผู้แทนคณะหรือแผนกอิสระให้เลือกโดยความเห็นชอบของคณบดี หรือหัวหน้าแผนกหรืออนุสาสก์ และตำแหน่งประธานแผนกหรือนายกชุมนุมกำหนดให้แผนกหรือชุมนุมเลือกกันเอง มีกิจกรรม

เพิ่มมากขึ้นจากเดิม แผนกที่มีขณะนั้นคือ รักบี้ ฟุตบอล กีฬาในร่ม กีฬากลางแจ้ง ลอนเทนนิส แบดมินตันและชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมดนตรี ชุมนุมละคร ชุมนุมปาฐกถาและโต้วาที ชุมนุมถ่ายรูป และชุมนุมนิสิตหญิง (แผนภูมิภาคผนวก ก.)

ประเภทกิจกรรมที่จัดขึ้นในช่วงนี้ไม่ได้แตกต่างไปจากช่วงก่อนหน้านี้นัก กิจกรรมที่นิยมยังคงเป็นกิจกรรมกีฬา กิจกรรมบันเทิงและกิจกรรมส่งเสริมสติปัญญา โดยเฉพาะกิจกรรมกีฬาได้รับความสำคัญมาก จะเห็นได้ວ่ามีการจัดให้ลือสามารถแก่นักกีฬา ดังที่ได้มีเกณฑ์การให้เครื่องหมายลือสามารถปรากฏในข้อบังคับ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2481 และมหาวิทยาลัยก็สนับสนุนส่งเสริมโดยจัดสร้างสนามเทนนิส จัดสร้างสนามแบดมินตันภายในบริเวณโรงอาหารและจัดให้มีสนามหญ้าสำหรับเล่นกีฬา (มหาวิทยาลัย, 2478 : 797)

พ.ศ. 2483 นิสิตเข้าร่วมในการเดินขบวนเรียกร้องดินแดนอินโดจีนที่ไทยสูญเสียให้ฝรั่งเศสในสมัยรัชกาลที่ 5 การเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นผลเนื่องมาจากอิทธิพลของอุดมการณ์ชาตินิยมและการโฆษณาของรัฐบาล

พ.ศ. 2496 - 2500 เป็นช่วงที่มีเหตุการณ์ทางการเมืองเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งนิสิตนักศึกษาเห็นว่าเป็นการลิดรอนสิทธิ เกิดการชุมนุมเรียกร้องและประท้วง โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรยายกาศทางการเมืองและสภาพแวดล้อมภายนอกเหล่านี้ ทำให้นิสิตหันมาให้ความสนใจในเหตุการณ์บ้านเมืองและแสดงกิจกรรมออกมาในรูปแบบการเขียนบทความวิพากษ์วิจารณ์สถาบันในสังคม ท้วงติงการดำเนินงานของรัฐ เรียกร้องความเป็นธรรมและการสร้างสรรค์ชนบท นิสิตที่แสดงออกในแนวคิดนี้ เป็นนิสิตกลุ่มอิสระที่ไม่ได้ทำกิจกรรมสโมสรอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ก็เป็นที่ยอมรับกว้างขวางในหมู่นิสิตและกลุ่มนิสิตที่ทำกิจกรรมมากพอสมควร

ใน พ.ศ. 2500 เมื่อมีการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร นิสิตได้เข้าร่วมกับนักศึกษาสถาบันต่าง ๆ ประท้วงการเลือกตั้งสกปรก ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่นักศึกษาจากทุกสถาบันเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชน (23 ตุลาคม 2527 : 246)

กิจกรรมช่วงนี้นับว่าได้รับความสนใจและความร่วมมือจากอาจารย์และนิสิตเป็นอย่างดี มหาวิทยาลัยได้จัดสถานที่อาคารจักรพงษ์เป็นที่ทำการสโมสรนิสิต และเมื่อกิจกรรม

สโมสรนิสิตขยายตัวมากขึ้นใน พ.ศ. 2497 พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ได้
 ประทานเงิน 100,000 บาท เพื่อต่อเติมอาคารจักรพงษ์ให้กว้างขวางออกไป และใน
 พ.ศ. 2481 มหาวิทยาลัยได้จัดสร้างสนามเทนนิส จัดสร้างสนามแบดมินตันภายในบริเวณ
 โรงอาหาร จัดให้มีสนามหญ้าสำหรับเล่นกีฬา เพื่อส่งเสริมกิจกรรมกีฬา สำหรับเงินงบประมาณ
 ในการทำกิจกรรมนั้นได้มาจากการเก็บเงินค่าบำรุงสโมสรจากนิสิตทุกคน ๆ ละ 10 บาทต่อปี
 มหาวิทยาลัยไม่ได้สนับสนุนเป็นรูปตัวเงิน แต่สนับสนุนเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปของ
 สถานที่ ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2489 สโมสรต้องงดกิจกรรมการแข่งขันเรือประเพณี
 กับทหารเรือ เนื่องจากไม่มีเงินงบประมาณ (มหาวิทยาลัย 2489 : 395)

ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจกรรมของนิสิตช่วงนี้นับว่ามีสูงมาก ทั้งนี้ นอกเหนือจาก
 เป็นเพราะขนาดของสถาบันยังมีขนาดเล็กแล้ว สิ่งหนึ่งที่พบว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการ
 อยู่ร่วมกันในสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ การยึดมั่นในคำขวัญทั้ง 5 หรือยึดใน
 ค่านิยมระบบโซตัส (SOTUS) อันได้แก่

อาวุโส (Seniority) หมายถึง การให้ความเคารพแก่ผู้อาวุโส คือให้ความ
 เคารพแก่รุ่นพี่

ระเบียบ (Order) หมายถึง ระเบียบ แนวปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

ประเพณี (Tradition) หมายถึง ประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา

ความสามัคคี (Unity) หมายถึง ความร่วมมือร่วมใจในการทำกิจการร่วมกัน

ความมีน้ำใจ (Spirit) หมายถึง ความรู้จักการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ความรู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน

เป็นที่ยอมรับว่า การยึดมั่นในคำขวัญดังกล่าวเป็นการเสริมสร้างพลังในการทำกิจกรรม
 ร่วมกัน และเป็นวิธีการสร้างความรู้จักประทับใจในการอยู่ร่วมกันเป็นอย่างดี (ธำรง พวงดอกไม้ :
 สัมภาษณ์)

โดยสรุป กล่าวได้ว่าในช่วงนี้การบริหารกิจกรรมนิสิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ให้นิสิตได้ฝึก
 การทำงานร่วมกัน รู้จักปกครองตนเอง และเน้นเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์
 และนิสิต การบริหารจึงเป็นไปในรูปแบบที่อาจารย์และนิสิตดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และให้นิสิต
 มีอิสระในการจัดกิจกรรมเอง และมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านการให้คำแนะนำ

และเป็นที่ปรึกษา กิจกรรมที่จัดขึ้นมักเป็นกิจกรรมภายในสถาบันและเป็นไปเพื่อพัฒนาตนเองเป็นหลัก การจัดกิจกรรมภายนอกร่วมกับสถาบันอื่น ๆ จะมีก็เฉพาะการแข่งขันกีฬาสำหรับโครงสร้างการบริหารกิจกรรมของสโมสรนิสิตใช้รูปแบบโครงสร้างที่มีองค์การบริหารคณะเดียว ซึ่งเรียกว่า กรรมการกลางและการบริหารในส่วนของมหาวิทยาลัยก็มีบรรยเวกษ์เป็นผู้รับผิดชอบดูแลให้คำปรึกษา

ช่วง พ.ศ. 2501 - 2509

ในช่วงนี้ การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ขยายสาขาวิชาเพิ่มมากขึ้น จำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษามีเพิ่มขึ้น รวมทั้งจำนวนอาจารย์ก็มีเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน การอยู่ร่วมกันของนิสิตตั้งแต่เดิมยึดถือค่านิยมในระบบโชดัส เริ่มเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะหลัง พ.ศ. 2505 ค่านิยมในระบบโชดัสเริ่มมีแนวโน้มอ่อนลง ทั้งนี้สาเหตุอาจเนื่องมาจากการขยายตัวของสังคมนิสิตที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ทำให้ยากต่อการปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนการสร้างควมเข้าใจในเป้าหมาย หลักการและวิธปฏิบัติให้ถูกต้องตรงกันได้ ประกอบกับนิสิตในช่วงหลังนี้นำหลักการมาปฏิบัติด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เช่น มีการลงโทษกันเอง รับน้องด้วยวิธีรุนแรง ทำให้นิสิตรุ่นหลัง ๆ มีความรู้สึกไม่ยอมรับในลักษณะพฤติกรรมของรุ่นพี่ และเมื่อมาก ๆ เข้าทำให้รู้สึกถึงขั้นไม่ยอมรับในหลักการของค่านิยม ความไม่ยอมรับนี้เกิดขึ้นในกลุ่มนิสิตบางกลุ่มและอาจารย์บางกลุ่มต้องการให้เลิกระบบโชดัสเช่นกัน ซึ่งความรู้สึกต่อระบบโชดัสเช่นนี้มีผลทำให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนิสิตลดน้อยลงในเวลาต่อมา (ธำรง พวงดอกไม้ : สัมภาษณ์)

ขณะเดียวกันในช่วงนี้พบว่า มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองเกิดขึ้นหลายครั้ง ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีผลกระทบต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมโดยตรง แต่อาจกล่าวได้ว่า มีผลกระทบทางอ้อมที่ปรากฏออกมาในรูปการกระตุ้นให้นิสิตเกิดความเข้าใจ และมีแนวคิดที่จะต้องการเข้าไปมีบทบาทรับผิดชอบต่อสังคม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคือ พ.ศ. 2501 เกิดการรัฐประหารโดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และเมื่อปลายปี พ.ศ. 2507 จอมพลถนอม กิตติขจร ได้ขึ้นบริหารประเทศแทนจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ถึงแก่อนิจกรรมไป ประเทศตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลเผด็จการ โดยเฉพาะในยุคที่จอมพลถนอม กิตติขจร ขึ้นมาบริหารประเทศ ได้ส่งผู้บริหารระดับสูงของรัฐบาลเข้าดำรงตำแหน่งบริหารที่สำคัญ ๆ ของ

มหาวิทยาลัย บรรยายภาพทางการเมืองเช่นนี้มีผลกระทบต่อรูปแบบกิจกรรม โดยเฉพาะประเภทกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมีแนวโน้มเป็นที่สนใจของนิสิตมากขึ้น ในระยะปลายของช่วง เริ่มต้นกิจกรรมต้องหยุดชะงักลง อย่างไรก็ตาม ในทางลึกลงไปได้ว่า ยังมีนิสิตบางกลุ่มที่สนใจเชิงแนวคิด รวมตัวกันเป็นกลุ่มอิสระเล็ก ๆ ร่วมกับนิสิตนักศึกษาหลาย ๆ สถาบันร่วมกันทำกิจกรรมออกมาในรูปการทำหนังสือและนำเข้ามาเผยแพร่ในมหาวิทยาลัย เป็นการพัฒนาและกระตุ้นความคิดของนิสิต โดยทั่วไปให้มีความสนใจในปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นขณะนั้น (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ : สัมภาษณ์)

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนิสิตในช่วงนี้ ยังมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากจุดมุ่งหมายที่เน้นให้กิจกรรมนิสิตเป็นไปเพื่อการพัฒนาตัวนิสิตเองและเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตด้วยกัน และในระยะต้นของช่วงนี้ยังคงใช้ระเบียบสโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2481

พ.ศ. 2502 เริ่มมีกิจกรรมอาสาพัฒนาชนบทเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง เริ่มจากการจัดตั้งค่ายอาสาสมัครเป็นลักษณะค่ายผู้นำ ใช้งบประมาณเงินอุดหนุนของมูลนิธิเอเซียและเก็บจากชาวยุโรปคนละ 50 บาท การดำเนินงานค่ายมุ่งเน้นการพัฒนาหมู่บ้าน การเรียนรู้อุดมการณ์และเทคโนโลยีการจัดการและการดำเนินค่าย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2503 : 203-204) กิจกรรมที่จัดเพิ่มขึ้นนี้นับว่าสอดคล้องกับแนวคิดของนิสิตที่ต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาสังคมในขณะนั้น

พ.ศ. 2503 คณะกรรมการฝ่ายปกครองของมหาวิทยาลัย มีความเห็นว่ากิจกรรมของนิสิตขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น มีการขยายกิจกรรมสาขาต่าง ๆ ออกไปอย่างกว้างขวาง และเห็นว่าสภาพการดำเนินกิจกรรมที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับระบบการบริหารสโมสรนิสิตในรูปแบบเดิมตามข้อบังคับสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2481 มหาวิทยาลัยจึงได้ตราระเบียบสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2503 ขึ้น วัตถุประสงค์ของสโมสรกำหนดไว้มีดังนี้ "(ก) ส่งเสริมความสามัคคีและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิต (ข) ฝึกฝนให้นิสิตรับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรของมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ขัดกับการศึกษาตามหลักสูตร (ค) ฝึกฝนให้นิสิตรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่และในการปกครองตนเอง" (ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารอัครสำเนา) ระเบียบสโมสรนิสิต

ฉบับนี้ระบุชัดเจนว่าเป็น "สโมสรมนีสิต" ซึ่ง 2 ฉบับก่อนหน้านี้อาจใช้คำว่า "สโมสร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" เป็นการเน้นให้เห็นว่า เป็นกิจกรรมเฉพาะสมาชิกที่เป็นนิสิตเท่านั้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า อาจารย์จึงเข้ามามีบทบาทน้อยลง เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้านี้นี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระเบียบสโมสรมนีสิตฉบับหลังนี้ไม่ได้กำหนดเน้นวัตถุประสงค์ให้เป็นกิจกรรม ร่วมระหว่างอาจารย์และนิสิต

การบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย ในช่วงนี้ถึงแม้ว่ารัฐบาลได้ส่งผู้บริหาร ระดับสูงมาดำรงตำแหน่งบริหารที่สำคัญของมหาวิทยาลัย กล่าวคือ ใน พ.ศ. 2503 - 2506 จอมพลประภาส จารุเสถียร เป็นอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ในโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย ยังคงแต่งตั้งอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยดำรงตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายปกครองเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจกรรมนิสิต รวมทั้งมีการแต่งตั้งอาจารย์ ที่ปรึกษาชมรมให้คำปรึกษาแนะนำกิจกรรมชมรมด้วย

การบริหารกิจกรรมของสโมสรมนีสิต ยังคงใช้โครงสร้างการบริหารสโมสรในรูปแบบ ที่มีองค์กรบริหารองค์กรเดียว ทำนองเดียวกับโครงสร้างการบริหารกิจกรรมของสโมสรมนีสิต ในช่วงที่ผ่านมา เพียงแต่เปลี่ยนชื่อเรียกจากกรมการกลางเป็นสภานิสิต และมีองค์ประกอบ ของกรรมการแตกต่างกัน รวมทั้งได้มีการแบ่งกลุ่มกิจกรรมตามประเภทและลักษณะกิจกรรม: เสียใหม่ ดังแผนภูมิโครงสร้างการบริหารกิจกรรมสโมสรมนีสิต พ.ศ. 2503 (ภาคผนวก ก.)

ในช่วงนี้กิจกรรมที่จัดยังคงเป็นกิจกรรมที่จัดภายในสถาบันและเป็นกิจกรรมหลัก ๆ เช่น กิจกรรมรับน้อง การแข่งขันกีฬา กิจกรรมประเพณี กิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม เช่น ชมรม ค่าย และยังมีกิจกรรมชมรมรัฐศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดทำนองเดียวกับกลุ่มอิสระ แต่มี การจัดดำเนินงานอย่างเป็นทางการและเข้มแข็ง ทำการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ มีส่วนเสริมสร้างความรู้สึกนึกคิดทางด้านการเมือง แก่นิสิตได้มากพอสมควร (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ : สัมภาษณ์)

ในรูปแบบของการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยยังคงให้อิสระแก่นิสิต ในการจัดดำเนินงานกิจกรรมเอง แต่จะควบคุมดูแลเข้มงวดเฉพาะกิจกรรมการเมือง การ แสดงความคิดเห็นต่อด้านรัฐบาล การทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมค่อนข้างแยกออก

ชัดเจนกับอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ การให้คำปรึกษาของอาจารย์โดยทั่วไป ถ้าจะมีก็เป็นไปในลักษณะส่วนตัวมากกว่าความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ อาจารย์โดยทั่วไปให้ความสนใจและมีส่วนร่วมน้อยกว่าช่วงแรก สำหรับการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยยังจัดให้ในรูปของการจัดสถานที่ทำการให้ และมีอาจารย์ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่วนในเรื่องเงินสนับสนุนยังคงมีแต่ค่าบำรุงสโมสรซึ่งเก็บจากนิสิตเท่านั้น มหาวิทยาลัยยังไม่ได้ตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมนิสิตอย่างชัดเจน

โดยสรุป กิจกรรมในช่วงนี้ยังคงเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ให้นิสิตรู้จักปกครองตนเอง ฝึกการทำงานร่วมกัน การบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยยังคงให้อิสระแก่นิสิตในการจัดดำเนินการเอง โดยมีบรรยเวกษ์และอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่ควบคุมดูแลให้คำปรึกษาและโครงสร้างการบริหารสโมสรนิสิตยังใช้รูปแบบโครงสร้างที่มีองค์การบริหารองค์การเดี่ยว กิจกรรมที่สนับสนุนให้จัดเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก และเป็นกิจกรรมที่จัดภายในสถาบันเป็นหลัก ถึงแม้ว่าในช่วงนี้จะเกิดมีกลุ่มนิสิตอิสระบางกลุ่มที่สนใจในแนวคิดเพื่อการรับใช้สังคม ทำกิจกรรมในรูปการออกหนังสือวิพากษ์วิจารณ์แสดงความคิดเห็นเท่านั้น ยังไม่มีกิจกรรมถึงขั้นการเคลื่อนไหวเดินขบวนเรียกร้องแต่อย่างใด

ช่วง พ.ศ. 2510 - 2519

ในช่วงนี้มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้ขยายกว้างขวางมากขึ้น มีการวางแผนและพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง จัดอยู่ในช่วงการวางแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยระยะที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519) ซึ่งในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยได้กำหนดเป็นนโยบายในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตว่า "ปรับปรุงกิจการนิสิต เพื่อให้เป็นการเสริมหลักสูตร พัฒนาบุคลิกภาพและพละนาถัยเสริมสร้าง ความสนใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติ" ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุง การแบ่งส่วนราชการภายในของมหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2515 โดยให้มีฝ่ายกิจการนิสิต รองรับงานแทนฝ่ายปกครองแต่เดิม และมีขอบข่ายงานกว้างขวางมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานยังยึดในปณิธานของมหาวิทยาลัยที่เน้นว่า "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝัง คือรู้จักตนเอง ใฝ่รู้ อยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รอบคอบ ไตร่ตรองเหตุผล รับผิดชอบ เห็นการณ์ไกล มีกิจกรรมและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520 : 176-177) นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดนโยบายด้านองค์การและกิจกรรมนิสิตไว้เป็นดังนี้

1. ให้จัดกิจกรรมนิสิตเพื่อเป็นการส่งเสริมปณิธานของมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ขัดแย้งต่องานวิชาการ วินัยและกฎหมายบ้านเมือง
2. ให้นิสิตทุกคนเข้าเป็นสมาชิกองค์การนิสิต ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความสมัครใจ
3. การบริหารกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย มุ่งส่งเสริมสามัคคีภายในการอยู่ร่วมกันในสังคม และร่วมมือกันประกอบกิจการอันเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีมาตรการในการควบคุมกันเอง ตรวจสอบและประเมินผลเป็นประจำ
4. สนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้นิสิตมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
5. ส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักประหัตย์ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม
6. สนับสนุนให้คณาจารย์เข้าร่วมในกลุ่มกิจกรรม โดยรับเป็นที่ปรึกษาและเป็นสมาชิกสมทบ"

(ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารอัครสำเนา : 2515)

นอกจากนี้ ในระยะปลายของช่วงนี้ มหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจากระบบชั้นปีเป็นระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต มีการขยายสาขาวิชาการเพิ่มขึ้นอีกมาก ระบบโชตัสซึ่งเป็นค่านิยมของการอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้องของสังคมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแนวโน้มอ่อนลงมาก ทั้งนี้เนื่องด้วยแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากสภาพการนำระบบโชตัสมาใช้ในทางปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ประการหนึ่ง สภาพการเรียนการสอนที่ไม่มีการแบ่งชั้นปีในการศึกษาอีกประการหนึ่ง รวมทั้งสภาพแวดล้อมของสังคมภายนอกที่มีการตื่นตัวเรียกร้องการปกครองในระบบประชาธิปไตย เหล่านี้มีผลกระทบต่อรูปแบบการอยู่ร่วมกันของนิสิตและรูปแบบการจัดกิจกรรมของนิสิตด้วย (ไชยธวัช ไททอง : สัมภาษณ์)

สภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันในช่วงที่ศึกษานี้กล่าวได้ว่า การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อสภาพสังคมเกิด

ปัญหาความเลื่อมล้ำ และความแตกต่างระหว่างคนในเมืองและชนบท คนจนมีมากขึ้น มีการเล่นพรรคเล่นพวกมาก ประกอบกับเมื่อรัฐบาลได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใน พ.ศ. 2511 และกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปใน พ.ศ. 2512 สภาพการเมืองการปกครองมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ประชาชนตื่นตัว เรียกร้องสิทธิเสรีภาพ มีการเคลื่อนไหวแสดงความต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมให้ดีขึ้น บรรยากาศเหล่านี้ส่งผลต่อการพัฒนาขบวนการนิสิตนักศึกษา ซึ่งเป็นการรวมตัวของนักศึกษาหลาย ๆ สถาบัน จนถึงก่อตั้งเป็นศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2512 (อ้างใน สุปรีตา ลอตระกุล : 131)

พ.ศ. 2510 มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงโดยตราระเบียบว่าด้วย สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2510 ขึ้นใหม่ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตามวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้นิสิตมีกิจกรรมนอกหลักสูตรกว้างขวางขึ้น เปิดโอกาสให้นิสิตทุกคนมีสิทธิ์เป็นสมาชิกชมรมได้ตามใจสมัคร แทนการจำกัดสิทธิให้เป็นสมาชิกชมรมได้ไม่เกิน 2 ชมรมตามที่ระบุไว้เดิม และกำหนดให้การดำเนินงานของนิสิตที่เคยแยกกันทำแต่ละคณะนั้นให้ยกเลิก วันแต่กิจกรรมเสริมหลักสูตรของคณะในรูปของชุมนุมทางวิชาการ คงให้ดำเนินการภายใต้การดูแลของคณะที่คณะนั้น ๆ โครงสร้างการบริหารสโมสรนิสิต ยังใช้รูปแบบที่มีองค์การบริหารองค์กรเดียว แต่ได้จัดแยกประเภทกิจกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 5 กลุ่ม ดังแผนภูมิโครงสร้างสโมสรนิสิต พ.ศ. 2510 (ภาคผนวก ก.)

พ.ศ. 2514 มหาวิทยาลัยเริ่มมีแนวคิดให้ทบทุนภารกิจของมหาวิทยาลัย ด้วยการยกฐานะของมหาวิทยาลัยน จัดเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติของนิสิตและเป็นหลักในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยได้มีคำปรับปรุงและขยายขอบเขตงานด้านกิจการนิสิต (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ : 2521)

พ.ศ. 2515 มหาวิทยาลัยมีโครงการปรับปรุงและขยายขอบข่ายงานด้านกิจการนิสิต เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะที่ 3 (ปี พ.ศ. 2515 - 2519) ซึ่งระบุว่า "ปรับปรุงกิจกรรมนิสิตเพื่อให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือเสริมบุคลิกภาพและพละนาถัย เสริมสร้างควมสนใจในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของชาติ" นอกจากนั้นมหาวิทยาลัย

ได้จัดให้มีการปรับปรุงการแบ่งส่วนการบริหารภายในมหาวิทยาลัย โดยได้กำหนดให้มีฝ่าย
กิจการนิสิตรองรับงานส่งเสริมกิจกรรมนิสิต และยุบเลิกตำแหน่งบรรยเวกษ์ โดยได้แต่งตั้ง
อาจารย์ขึ้นดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนิน
กิจกรรมของสโมสรทำนองเดียวกับบรรยเวกษ์ แต่มีขอบข่ายงานกว้างขวางกว่า โดยให้
ควบคุมดูแลการดำเนินงานด้านบริการและสวัสดิการของนิสิตด้วย นับเป็น เรื่องที่มหาวิทยาลัย
ได้มีความสนใจและเห็นในสำคัญของงานกิจกรรมนิสิตมากขึ้น (ธำรง พวงดอกไม้ : สัมภาษณ์)

ในด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบันพบว่า มีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นในสังคมไทย
มาก โดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น ปัญหาของแพง
ปัญหาการขาดแคลนสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค ตลอดจนปัญหาการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ
ปัญหาในสังคมเหล่านี้ ส่งผลต่อบรรยากาศการทำกิจกรรมของนักศึกษา โดยพบว่านิสิตนักศึกษา
จากสถาบันต่าง ๆ เริ่มมีกิจกรรมในรูปการเคลื่อนไหวแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครอง
ของรัฐบาล รณรงค์และเรียกร้องการปกครองโดยมีรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ในบทบาทของ
รัฐบาลได้ประกาศห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปอภิปรายในมหาวิทยาลัย และจำกัดสิทธิเสรีภาพ
สื่อมวลชนในการให้ข่าวสาร (อ้างใน สุปรีดา ลอตระกูล 2529 : 193) สิ่งเหล่านี้
ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของนิสิตที่จะตื่นตัวเพื่อเรียกร้องสิทธิและแสดงความคิดเห็นไม่พึงพอใจ
ต่อสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

ในช่วงนี้ กิจกรรมภายในสถาบันยังคงจัดเป็นปกติ ขณะเดียวกันผู้นำนิสิต ปี พ.ศ.
2514 ซึ่งมีตำแหน่งเป็นอุปนายกสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ นายธีรยุทธ บุญมี
ได้รับเลือกเป็นเลขาธิการคนที่ 14 ของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ใน พ.ศ. 2515
เป็นผู้ที่มีบทบาททำให้ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษามีบทบาททางสังคมและการเมืองเพิ่มขึ้น ประกอบกับ
ในช่วงนี้สถานการณ์ทางการเมืองปั่นป่วน และจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของ
ประชาชน ฝ่ายบริหารของรัฐบาลพยายามที่จะเข้าแทรกแซงในอำนาจต่าง ๆ รวมทั้งอำนาจ
ตุลาการ โดยการออกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 299 เป็นผลทำให้เกิดกระแสคัดค้านขึ้นโดย
ทั่วไป และนิสิตก็ได้เข้าร่วมในขบวนการนิสิตนักศึกษาดังกล่าว มีการเคลื่อนไหวในรูปการเดิน
ขบวนและได้ลู่กลุ่มนำไปสู่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในที่สุด

พ.ศ. 2516 หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นับเป็นยุคที่ประชาธิปไตย เบ่งบานทุกวงการตื่นตัวในเรื่องประชาธิปไตย แสดงออกโดยการแสดงความคิดเห็น เรียกร้อง สิทธิทางด้านการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ มักกระทำ โดยการเดินขบวนเรียกร้อง การชุมนุม การวิพากษ์วิจารณ์ในลักษณะแผ่นปลิว ฯลฯ บรรยากาศ การทำกิจกรรมภายในสถาบันพบว่า นิสิตมีความตื่นตัวและเรียกร้องให้มีการปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารสโมสรนิสิตเสียใหม่ ได้เสนอให้จัดโครงสร้างการบริหารสโมสรในรูปแบบที่มี องค์การบริหารและสภานิสิต ด้วยเหตุผลว่า เพื่อให้นิสิตได้มีผู้แทนเข้าร่วมในกิจกรรมของ สโมสรมากขึ้น และเพื่อให้ได้มีฝ่ายที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารของสโมสรนิสิต ฝึกประสบการณ์ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยไปในตัวด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยก็เห็นชอบด้วย ด้วยเหตุผล ที่เห็นว่ากิจการของสโมสรได้ก้าวหน้าเป็นลำดับ มีลักษณะงานสลับซับซ้อนมากขึ้นกว่าเดิม โดยไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างกว้างขวาง มหาวิทยาลัยจึงได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมของนิสิตเป็น 2 ฉบับคือ ระเบียบ ว่าด้วยสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2510 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2516 และระเบียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยสภานิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2516 สำคัญคือ กำหนดให้โครงสร้างของสโมสรเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารสโมสรนิสิตและสภานิสิต โดยสภานิสิตทำหน้าที่เป็นฝ่ายควบคุมการบริหารของ สโมสรนิสิต อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือ ระเบียบ ว่าด้วยสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2510 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2516 ได้กำหนดขยายขอบข่ายของสมาชิก สโมสรนิสิตออกไป โดยให้นิสิตของสถาบันต่าง ๆ ในเครือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสมาชิก วิสามัญของสโมสรนิสิตได้ ซึ่งขณะนั้นมีสถาบันที่สังกัดในเครือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 แห่ง คือ สถานศึกษาเคมีปฏิบัติ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

ใน พ.ศ. 2517 มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงระเบียบ โดยรวบรวมเอาสาระสำคัญ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมของสโมสรนิสิต ซึ่งปรากฏในระเบียบที่ใช้บังคับใน พ.ศ. 2516 เข้าด้วยกันเป็น ระเบียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2517 กำหนดวัตถุประสงค์ของสโมสรนิสิตใหม่เป็นดังนี้

1. ส่งเสริมความสามัคคี ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนิสิต
2. ฝึกฝนให้นิสิตรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับพันธาน

3. ฝึกฝนให้นิสิตมีความเข้าใจในบทบาทของตน มีความรับผิดชอบในหน้าที่และ
การปกครองตนเอง

4. เป็นตัวแทนรักษาผลประโยชน์ทั่วไปของสโมสรนิสิตเป็นส่วนรวม

5. ส่งเสริมให้นิสิตมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อส่วนรวม"

(ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : เอกสารอัดสำเนา)

ระเบียบนี้ได้กำหนดกรอบของการกำหนดนโยบายการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ว่า นโยบายในการดำเนินงานขององค์การบริหารควรให้สอดคล้องกับนโยบายที่ผู้ได้รับเลือกตั้ง
แถลงไว้ในการหาเสียงรับเลือกตั้ง นโยบายอื่น ๆ ที่ไม่ได้แถลงไว้ให้คณะกรรมการบริหาร
เป็นผู้พิจารณากำหนด การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานขององค์การบริหารจะต้องสอดคล้อง
กับนโยบายการดำเนินงานขององค์การบริหาร และโครงสร้างการบริหารเป็นรูปแบบที่มีองค์การ
บริหารและสภานิสิต (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก.)

สำหรับกิจกรรมที่จัดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2516 - 2518 พบว่า มีทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้น
ภายในสถาบันและกิจกรรมที่จัดขึ้นภายนอก กิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากนิสิตมาก โดย
ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านการเมืองและการพัฒนาสังคม ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสนับสนุนโดย
จัดสรรเงินสนับสนุนผ่านทางทบวงมหาวิทยาลัย ในรูปโครงการรณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
สำหรับการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิต กล่าวได้ว่า นิสิตมีอิสระและจัดดำเนินการเอง อาจารย์
โดยทั่วไปไม่เข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรง จะเป็นลักษณะของการติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ
นอกจากอาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้ง ให้รับผิดชอบงานกิจกรรมจะคอยควบคุมการดูแล แต่ก็เกินไป
ในลักษณะดูแลมากกว่าที่จะไปควบคุมและยับยั้ง มหาวิทยาลัยได้อำนวยความสะดวกในการจัด
กิจกรรมนิสิตในด้านสถานที่เช่นที่ผ่านมา ส่วนในเรื่องงบประมาณสนับสนุนนั้น ในช่วงนี้
มหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณของมหาวิทยาลัยสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาและกิจกรรมด้าน
ศิลปะและวัฒนธรรมในรูปของการจัดตั้งโครงการพัฒนากีฬาและพัฒนาคณิต (ปัจฉิม บุนนาค :
สัมภาษณ์) ส่วนการจัดกิจกรรมของสโมสรนิสิตนั้น ยังคงใช้งบประมาณจากค่าบำรุงกิจกรรม
และการหารายได้ของสโมสรนิสิตเท่านั้น

โดยสรุปในช่วงนี้ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยได้กำหนดชัดเจนขึ้น และมีแผนพัฒนา
มหาวิทยาลัย กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายแผนงานแต่ละด้านชัดเจนขึ้น มีการปรับปรุง

การแบ่งส่วนการบริหารภายในของมหาวิทยาลัยเพื่อรองรับงานกิจกรรมนิสิตให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนิสิต นอกจากมีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตแล้ว ยังมีการแต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนิสิต เพื่อทำหน้าที่คล้ายกับบรรยเวกษอีกชั้นหนึ่งด้วย ส่วนการบริหารสโมสรนิสิตในช่วงนี้ทั้งที่เป็นโครงสร้างแบบเมืองค้การบริหารองค์กรเดียว กับโครงสร้างแบบที่เมืองค้การบริหารและสภานิสิต กิจกรรมที่จัดในช่วงนี้ โดยภาพรวมนิสิตให้ความสนใจและมุ่งจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและการเมืองเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมภายในค่อนข้างได้รับความสนใจน้อยและถูกมองว่าเป็นกิจกรรมที่ฟุ่มเฟือย ไม่มีประโยชน์ อาจารย์ให้ความสนใจในกิจกรรมของนิสิตเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่ได้ปรากฏภาพในลักษณะเป็นการร่วมกันทำกิจกรรมเช่นในอดีต

ช่วง พ.ศ. 2519 - 2521

ในช่วงนี้ กล่าวได้ว่าเหตุการณ์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมนิสิตโดยตรง กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลเข้าปราบปรามกลุ่มนิสิตนักศึกษาในเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว เหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองได้ผันแปรเข้าสู่ยุคเผด็จการอีกครั้งหนึ่ง นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรีขณะนั้น ได้มีคำสั่งในฐานะหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ 42/2519 สั่งยกเลิกระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและกิจกรรมนิสิตซึ่งประกาศใช้อยู่ ระงับกิจกรรมนิสิตในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งขึ้นภายในและภายนอกสถาบัน เช่น ศูนย์ องค์กรการบริหาร สโมสร พรรค ชมรม และกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดปี 2519 แต่อย่างไรก็ตาม คำสั่งดังกล่าวได้เปิดช่องไว้ว่า ในระหว่างที่ยกเลิกระเบียบและระงับกิจกรรมในรูปองค์กรสโมสรนั้น นิสิตอาจจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ภายในสถานศึกษา ด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ได้ตามความจำเป็น แต่ต้องจัดให้เหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบของสถานศึกษาที่สังกัด ซึ่งปรากฏว่ากิจกรรมหลายสถาบันถูกปิดและห้ามมิให้นักศึกษาทำกิจกรรม สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ตระหนักว่านิสิตอยู่ในวัยที่ต้องการแสดงออกและการยอมรับ มีพลังกำลังมาก จึงควรจัดให้ทำกิจกรรมเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มหาวิทยาลัยโดยมติที่ประชุมคณบดี ครั้งที่ 44/2519 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2519 จึงได้กำหนดให้ถือปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการจัดกิจกรรมของนิสิตในปี พ.ศ. 2519 เป็นต้น

1. ให้อยกเลิกระเบียบข้อบังคับ หรือระเบียบอื่นใดที่เกี่ยวกับองค์การบริหารและ การจัดกิจกรรมของนิสิตที่ใช้อยู่ ซึ่งหมายความว่าให้ยุบองค์การบริหาร สโมสรนิสิต สภานิสิต ชมรมต่าง ๆ ตลอดจนคณะกรรมการกิจกรรมของนิสิตคณะต่าง ๆ ที่เคยจัดขึ้นภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
2. ให้ปิดอาคารหรือห้องทำกิจกรรมของนิสิต เช่น ตึกจักรพงษ์ ห้องทำงานชมรม ต่าง ๆ ที่ศาลาพระแก้ว และห้องกิจกรรมของคณะต่าง ๆ ภายในอาคารของมหาวิทยาลัย ไม่ให้นิสิตเข้า
3. ให้นิสิตผู้รับผิดชอบในกิจกรรมที่ทำอยู่ก่อนคำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน และอาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชี การเงินและทรัพย์สินของ องค์การบริหาร สภานิสิต ชมรม รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในคณะ และให้ส่งมอบเอกสาร ดังกล่าวพร้อมทั้งเงินที่มีอยู่ทั้งหมดให้กับฝ่ายกิจการนิสิตของมหาวิทยาลัย หรือคณบดีของแต่ละ คณะตามแต่กรณี

ในกรณีที่ไม้อาจติดตามนิสิตผู้รับผิดชอบโดยตรงในกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวได้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหรือฝ่ายกิจการนิสิตของมหาวิทยาลัยหรือของคณะแล้วแต่กรณี ติดต่อนิสิตอื่น ที่รับมอบหมายจากผู้รับผิดชอบโดยตรงหรือนิสิตที่ทราบเรื่อง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วข้างต้น

4. ห้ามมิให้จัดกิจกรรมอื่นใดในรูปแบบต่าง ๆ เว้นแต่มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ดำเนินการ จัดขึ้น
5. มหาวิทยาลัยยังยืนยันในเจตนารมที่จะส่งเสริมให้จัดกิจกรรมภายในขอบเขต ที่คำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดินได้อนุญาตให้กระทำได้

การส่งเสริมโดยจัดให้มีกิจกรรมนิสิตในช่วงนี้ จัดได้ว่ามหาวิทยาลัยเป็นผู้จัด อำนวยการและมีนิสิตเป็นผู้ดำเนินการ จึงเป็นลักษณะของการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง อาจารย์และนิสิต มิได้ปล่อยให้นิสิตทำกิจกรรมเองโดยลำพังเช่นการดำเนินงานในอดีต กิจกรรม นิสิตที่มหาวิทยาลัยจัดส่งเสริมในช่วงนี้ เน้นกิจกรรมในด้านกีฬาและดนตรี โดยดำเนินการผ่าน คณะกรรมการพัฒนากีฬาและคณะกรรมการพัฒนาดนตรีของมหาวิทยาลัยซึ่งมีอยู่เดิม

พ.ศ. 2520 ฝ่ายกิจการนิสิตได้นำเสนอแนวนโยบายและโครงสร้างของการดำเนินงานด้านกิจกรรมนิสิตประจำปีการศึกษา 2520 ต่อที่ประชุมคณบดีเพื่อให้เห็นชอบ ซึ่งที่ประชุมคณบดี ครั้งที่ 27/2520 เห็นชอบให้ฝ่ายกิจการนิสิตดำเนินการได้ตามที่เสนอ คือ

แนวนโยบายของการจัดกิจกรรมนิสิต กำหนดว่ามหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นิสิตจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปโครงการหรือในรูปชมรมของฝ่ายต่าง ๆ คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกีฬา ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม ฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ โดยที่วัตถุประสงค์และการดำเนินการของกิจกรรมดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายหลัก ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้ และเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตเป็นส่วนรวม ไม่ขัดความสงบเรียบร้อยของชาติ ตลอดจนกฎหมายของบ้านเมือง และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิตไว้ดังนี้

1. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมแก่นิสิต
2. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิต
3. เพื่อส่งเสริมวิชาการทั่วไปด้านวิชาการและประสบการณ์วิชาชีพแก่นิสิต
4. เพื่อปลูกฝังและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
5. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน

(ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : เอกสารอัดสำเนา)

การจัดรูปองค์กรนิสิต ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการบริหารกิจกรรมนิสิต ประกอบด้วย ตัวแทนนิสิตจากคณะ ๆ ละ 1 คน และตัวแทนนิสิตจากฝ่ายต่าง ๆ 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกีฬา ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม และฝ่ายพัฒนาสังคมฯ ทั้งนี้ให้กรรมการนั้นเลือกประธานกรรมการบริหารจากกลุ่มตัวแทนนิสิตคณะต่าง ๆ และให้หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมและผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนิสิตทำหน้าที่ให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด

2. คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต แบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย โดยที่กรรมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตแต่ละฝ่ายจะประกอบด้วย ตัวแทนฝ่าย 14 คนจาก 14 คณะ

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในขณะนี้ยังไม่เปิดเป็นชมรม ดังนี้

คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต จะเป็นผู้พิจารณาโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่เห็นสมควรจะจัดทำขึ้น หรือพิจารณาโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มนิสิตเสนอมา หากพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า โครงการกิจกรรมใดสอดคล้องกับนโยบายของการจัดกิจกรรมของ ฝ่ายและไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตจะเป็นผู้เสนอโครงการดังกล่าว พร้อมคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการต่อ คณะกรรมการบริหารกิจกรรมนิสิตเพื่อพิจารณาอนุมัติและเสนอให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการต่อไป (ฝ่ายกิจการนิสิต : เอกสารอัดสำเนา)

พ.ศ. 2521 รัฐบาลได้อนุญาตให้มหาวิทยาลัยพิจารณาจัดตั้งสโมสรและชมรมเพื่อ ดำเนินกิจกรรมด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ได้โดยทบวงมหาวิทยาลัย จะต้องจัดให้มีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และกิจกรรมจะต้องทำในสถานศึกษา กรณีจัด ภายนอกสถานศึกษาต้องได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย กิจกรรมพัฒนาชนบทจะทำได้เมื่อเป็น การร่วมมือกับส่วนราชการ หรือที่ส่วนราชการร้องขอ (หนังสือที่ ทม 0208/2126-12135 ลว. 6 กุมภาพันธ์ 2521) สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการนั้น ให้ดำเนินการใน เงื่อนไขซึ่งปรากฏรายละเอียดตามหนังสือที่ ทม 0204/2601 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2521 ดังนี้

1. จะต้องเป็นกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยไม่ เกี่ยวข้องกับการเมือง และเป็นกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น
2. จะต้องเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการ อย่างแท้จริง โดยให้อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของคณะที่จัดสอบวิชาการด้านนั้น ๆ ส่วน ชมรมบางชมรมที่ไม่อาจจัดให้อยู่ในคณะใดคณะหนึ่งอย่างชัดเจนได้ เช่น ชมรมปารุภกาและ โต้วาที่ จะต้องขอความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัยก่อนและให้อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบ ของสโมสร
3. การเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากร จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก หัวหน้าสถานศึกษา
4. กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
5. การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการไปสู่ประชาชนนั้น ให้เป็นหน้าที่และความ รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยโดยตรง ส่วนนิสิตนักศึกษาเหล่านั้นควรจะมีใช้เวลาในการเรียนและ ฝึกอบรมตนเองให้มีความรู้และทักษะเพื่อประโยชน์ของตนเอง

โดยสรุปช่วงนี้จัดได้ว่าเป็นยุคมืดของกิจกรรมนิสิต เนื่องจากกิจกรรมของนิสิต นักศึกษาทุกสถาบันถูกสั่งปิด โดยหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครอง มีผลทำให้บรรยากาศการทำกิจกรรมภายในชมเชาและการทำกิจกรรมภายนอกหยุดชะงัก ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะพยายามเปิดให้นิสิตทำกิจกรรมได้ แต่รูปแบบการจัดดำเนินการที่มหาวิทยาลัยเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวก ไม่ได้เป็นที่สนใจและพอใจแก่นิสิต นอกจากนี้ นิสิตยังมีความรู้สึกหวาดระแวงและเบื่อหน่าย ต่อเหตุการณ์ที่เกิดความคิตรีเริ่มในการทำกิจกรรมของนิสิตในช่วงนี้จึงไม่ปรากฏ อย่างไรก็ตามสิ่งที่พบข้อที่น่าสนใจคือ โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิต เป็นแบบเมืองคกรบริหารองค์กรเดี่ยว คือ คณะกรรมการบริหารกิจกรรมนิสิต ซึ่งมีองค์ประกอบและที่มาแตกต่างจากที่เคยมีมา คือ องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารมาจากหัวหน้านิสิตคณะและหัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย ซึ่งชมรมแต่ละฝ่ายเลือกและผู้ที่ทำหน้าที่ประธานของคณะกรรมการบริหาร ซึ่งถือเสมือนนายกสโมสร มาจากการเลือกตั้งภายในของคณะกรรมการบริหารเอง

ช่วง พ.ศ. 2521 - 2531

หลังจากที่รัฐบาลอนุญาตให้จัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิตในรูป "สโมสร" ได้แล้ว มหาวิทยาลัยได้ตราระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วย สโมสรนิสิต พ.ศ. 2521 กำหนดให้โครงสร้างการบริหารสโมสรนิสิตเป็นแบบองค์การบริหารองค์กรเดี่ยว ทำนองเดียวกับแบบโครงสร้างกิจกรรมสโมสรนิสิต พ.ศ. 2510 และยังคงกำหนดให้มีกิจกรรม 5 ฝ่าย เช่นเดียวกับโครงสร้างสโมสรนิสิต ปี พ.ศ. 2517 ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วย สโมสรนิสิตเรื่อยมา มีการเปลี่ยนระเบียบถึง 3 ฉบับ คือ ใน พ.ศ. 2523 พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2529

ช่วงนี้จัดได้ว่าเป็นช่วงของการฟื้นฟูและพัฒนากิจกรรมนิสิต กล่าวคือ หลังจากมหาวิทยาลัยจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมในรูป "สโมสร" โดยออกเป็น ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยสโมสรนิสิต พ.ศ. 2521 และจัดให้มีการเลือกตั้งทางอ้อมนั้น บรรยากาศของการทำกิจกรรมยังชมเชามาก นิสิตไม่สนใจสมัครเข้ารับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งในกรรมการบริหารสโมสรนิสิต และนิสิตส่วนใหญ่ก็ไม่ได้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ในขณะที่มหาวิทยาลัยพยายามที่จะสนับสนุนจัดให้มีกิจกรรมขึ้น การจัดดำเนินงานกิจกรรมในระยะสั้น ๆ นั้น กิจกรรมเกือบทุกกิจกรรม อาจารย์ยังต้องเข้าไปมีบทบาทช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวก

และดำเนินการอยู่ ในด้านความสัมพันธ์ของอาจารย์และนิสิต กล่าวได้ว่าค่อนข้างจะห่างเหินกัน ด้วยนิสิตยังรู้สึกสับสนในสภาวะการณ์ที่ผ่านมา รู้สึกกระแวงและไม่ไว้ใจอาจารย์ อาจารย์ โดยทั่วไปที่ไม่อยากเข้าไปยุ่งเกี่ยว มีความคิดว่าเป็นหน้าที่เฉพาะของอาจารย์ด้านกิจกรรมนิสิต ประกอบกับนิสิตไม่ให้ความสำคัญหรือไม่สนใจที่จะขอคำแนะนำ ความรู้สึกระหว่างอาจารย์และนิสิตจึงห่างเหินกัน รวมทั้งนิสิตด้วยกันเองก็มีความรู้สึกห่างเหินต่อกัน บรรยากาศเหล่านี้มีผลกระทบต่อส่งเสริมกิจกรรมนิสิตเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้บริหารกิจกรรมนิสิตในระยะนี้ (พ.ศ. 2522 - 2528) จึงพยายามฟื้นฟู กิจกรรม ด้วยนโยบายที่มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์และนิสิต ระหว่างนิสิตและนิสิต โดยทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยง และเมื่อเห็นว่านิสิตเกิดความมั่นใจ เข้าใจดีแล้ว รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดี ก็จะปล่อยให้นิสิตมีอิสระ ในการทำกิจกรรมกันเอง ในช่วงนี้มหาวิทยาลัยได้พยายามปรับปรุงรูปแบบและวิธีการดำเนิน กิจกรรม เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต ได้มีการพิจารณาทบทวน และปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสโมสรนิสิตมาเป็นระยะ ๆ โดยตลอด กล่าวคือ

พ.ศ. 2521 ได้ออกระเบียบ แก้ไขเพิ่มเติมความในระเบียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยสโมสรนิสิต พ.ศ. 2521 สำระสำคัญคือ การเลือกตั้งตำแหน่งในกรรมการบริหาร สโมสรนิสิต ให้เลือกตั้งโดยตรงทั่วไปได้

พ.ศ. 2523 ได้แก้ไขโดยออกเป็นระเบียบใหม่ ชื่อ ระเบียบว่าด้วย สโมสรนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2523 สำระสำคัญคือ กำหนดโครงสร้างการบริหารสโมสรนิสิต เป็นรูปแบบที่มีองค์การบริหารและสภานิสิต และที่สำคัญคือ การกำหนดคุณสมบัติผู้ดำรงตำแหน่ง ในกรรมการบริหารสโมสรนิสิตนั้น กำหนดให้ไม่มีการจำกัดชั้นปีของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการ บริหารสโมสรนิสิต ด้วยเหตุผลที่ต้องการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน และอีกประการ หนึ่งคือ ในช่วงนั้นค่อนข้างประสบปัญหา เรื่องที่นิสิตชั้นปีสูงไปแล้วไม่สนใจลงมาทำกิจกรรม

ใน พ.ศ. 2527, พ.ศ. 2529 ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วย สโมสรนิสิต ให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ใน พ.ศ. 2527 มหาวิทยาลัยได้มีการทบทวนคุณลักษณะของบัณฑิต เพื่อปรับปรุง แบบหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้สรุปเสนอความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ

กิจกรรมนิสิต โดยสรุปว่า กิจกรรมนิสิตที่เป็นอยู่นั้นควรพิจารณาจัดใหม่ทั้งกระบวนการ โดยเสนอให้

1. จัดการปฐมนิเทศนิสิตใหม่ในรูปของการสัมมนาน้องใหม่
2. พิจารณาบทบาทของกิจกรรมนิสิตทั้งหมดว่า ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่ต้องการเพียงไร
3. จัดบรรยายภาคและสถานการณ์ที่เอื้อต่อการแสดงออกของนิสิตทุกลักษณะ
4. สร้างสภาพแวดล้อมทางศิลปวัฒนธรรมให้นิสิตรู้จัก ค้นคว้า และมีความซาบซึ้งสนใจอยู่เสมอ
5. พิจารณาสับสนุนกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อคุณลักษณะบัณฑิต
6. จัดชุมนุมวิชาการที่เกี่ยวกับสาขาที่นิสิตเรียนในทุกสาขาวิชา"

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ 2527 : 8)

ฝ่ายกิจการนิสิตขณะนั้นได้พยายามดำเนินการและมองว่า การจะให้ปรากฏผลให้เห็นชัดเจนได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยประกอบหลาย ๆ ประการ และที่สำคัญที่สุดคือ แนวคิดของนิสิตและอาจารย์ ผู้บริหารจึงต้องพยายามประสานแนวคิดให้นิสิตยอมรับในบทบาทที่อาจารย์จะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องชี้แนะแนวทางการดำเนินงานเพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิต ขณะเดียวกันก็ต้องประสานแนวคิดของอาจารย์ให้ยอมรับในบทบาทของตนเอง โดยถือเป็นภาระหน้าที่ต้องให้ความสนใจในเรื่องกิจกรรมนิสิต (สุจิต บุญยงการ : สัมภาษณ์) ซึ่งการดำเนินการตามแนวคิดนี้ ในช่วง พ.ศ. 2527 - 2528 นั้น กล่าวได้ว่ายังไม่เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน การดำเนินงานกิจกรรมนิสิตของสโมสรจึงยังคงดำเนินการไปตามแนวทางเดิมที่เคยกระทำกันมา โดยไม่ได้ให้ค่านึงว่ากิจกรรมนั้นจะเสริมคุณภาพของนิสิตตามแนวทางของมหาวิทยาลัยหรือไม่

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัย ยังเป็นในรูปแบบที่มีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตดูแลรับผิดชอบงานทั้งหมดของฝ่ายกิจการนิสิต และมีหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนิสิตเป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในกิจกรรมของสโมสรนิสิต กับทั้งได้มีการแต่งตั้งผู้ช่วยหัวหน้ากิจกรรมนิสิตเพิ่มเติมจากเดิม โดยให้มีครบทุกฝ่ายตามโครงสร้างของสโมสรนิสิต ส่วนโครงสร้างการบริหารกิจกรรมของสโมสรนิสิต ยังคงใช้รูปแบบที่มีองค์การบริหารและสถานิสิต

สำหรับในช่วง พ.ศ. 2529 - 2531 ซึ่งจัดเป็นช่วงปัจจุบัน กล่าวได้ว่า หลักการ จัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิต มุ่งเน้นการเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งนี้เพื่อสนองตอบต่อจุดมุ่งหมายของการผลิตบัณฑิตที่มุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยสนับสนุนให้นิสิตจัดกิจกรรมเองตามความสนใจ และถนัด ประกอบกับมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดตั้งโครงการพัฒนากิจกรรมนิสิตขึ้นเพื่อ ดำเนินการจัดอบรม พัฒนาบุคลิกภาพของผู้นาระดับต่าง ๆ รวมทั้งได้สนับสนุนให้กองกิจการนิสิต จัดดำเนินการพัฒนาบุคลิกภาพนิสิตทั่วไป ในรูปโครงการพัฒนาตนเองด้วย นอกจากนี้ได้ พยายามประสานแนวคิดของนิสิตและอาจารย์ในการทำกิจกรรมนิสิต เพื่อกำหนดแนวบทบาทของ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของอาจารย์และนิสิต โดยได้ดำเนินการสนับสนุนจัดให้มีการสัมมนา กรรมการบริหารกิจกรรมในระดับต่าง ๆ การจัดสัมมนาอาจารย์ด้านกิจกรรมนิสิตระดับต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสัมมนาอาจารย์ทั่วไปให้เห็นในภาระหน้าที่งานกิจการนิสิต พยายามดำเนินการ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำกิจกรรม โดยการดูแลจัดหาสถานที่ ทำการของกิจกรรม และผลักดันให้มหาวิทยาลัยพิจารณาจัดสร้างสถานที่เพื่อการแสดงออกของ กิจกรรมนิสิตเป็นส่วนเฉพาะ และได้พยายามดำเนินการเพื่อทบทวนปรับปรุงโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนิสิตให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในช่วงนี้เปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็น อยู่เดิมเล็กน้อย กล่าวคือ ได้ยกฐานะความรับผิดชอบของตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายกิจกรรม ฝ่ายต่าง ๆ ที่มีตามโครงสร้างของสโมสรนิสิต เป็นหัวหน้ากิจกรรมนิสิตฝ่ายต่าง ๆ ที่มีตาม โครงสร้างของสโมสรนิสิตด้วยเห็นว่า กิจกรรมแต่ละด้านมีขอบข่ายและปริมาณงานมากขึ้น ควรจะได้มีอาจารย์รับผิดชอบแต่ละฝ่ายเป็นส่วนเฉพาะ เพื่อจะได้ดูแลให้คำแนะนำได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพขึ้น

ในส่วนโครงสร้างการบริหารของสโมสรนิสิตเอง ยังคงใช้โครงสร้างในรูปแบบ ที่มีองค์การบริหารและสภานิสิต ตามที่ปรากฏในระเบียบว่าด้วย สโมสรนิสิต พ.ศ. 2529 และมีวัตถุประสงค์ของสโมสรนิสิต ดังนี้

1. ฝึกฝนให้นิสิตมีความเข้าใจในบทบาทของตน มีความรับผิดชอบในหน้าที่และ ในการปกครองตนเองตามหลักประชาธิปไตย
2. ฝึกฝนให้นิสิตได้รับฝึกซ้อมในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

3. เป็นตัวแทนในการรักษาผลประโยชน์เป็นส่วนรวมของนิสิต
 4. ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เสรีภาพทางวิชาการ ปกป้องและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
 5. ส่งเสริมให้นิสิตมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม
 6. เผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของมหาวิทยาลัย
- (ระเบียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าด้วยสโมสรนิสิต พ.ศ. 2529)

รูปแบบของการจัดดำเนินงานในช่วงนี้ ได้จัดดำเนินการแยกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนานิสิต เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดดำเนินการ หรือมหาวิทยาลัยจัดดำเนินการร่วมกับนิสิต อันได้แก่ ปฐมนิเทศนิสิตใหม่ การจัดสัมมนากรรมการนิสิต จัดอบรมผู้นำนิสิต และการจัดนิสิตเข้าร่วมในกิจกรรมประเพณีของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ กิจกรรมถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์ รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 กิจกรรมเทอดพระเกียรติ ฯลฯ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตจัดกิจกรรมกันเองในรูปของสโมสรนิสิต ซึ่งเป็นกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโครงสร้างของสโมสรนิสิต และเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

(ฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530 : 6-7)

อย่างไรก็ตาม การจัดดำเนินการกิจกรรมตามลักษณะในข้อ 2 ยังคงเป็นไปในแนวทางและรูปแบบเดิมอยู่ คือเป็นการทำกิจกรรมหลักที่เป็นประเพณี และหรือกิจกรรมที่เคยจัดเป็นประจำต่อเนื่องกันมา โดยส่วนใหญ่ยังไม่มีการริเริ่มกิจกรรมใหม่ ๆ แต่อย่างใด

ส่วนปัญหาในการดำเนินงานส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนั้นพบว่า ยังคงมีปัญหาค้างค้ำกับช่วงที่ผ่านมา ซึ่งประมวลได้ดังนี้

1. ปัญหาค้านนิสิต
 - 1.1 นิสิตเป็นจำนวนมากยังไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ อันเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อตัวนิสิตเองในอนาคต
 - 1.2 นิสิตที่มีการแบ่งกลุ่มย่อยมากเกินไปจนขาดเอกภาพและทำให้นิสิตสนใจในกิจกรรมกลุ่มเล็กมากกว่าที่จะให้ความร่วมมือทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของมหาวิทยาลัย

1.3 การทำงานของสโมสรและชมรม ส่วนใหญ่ขาดการต่อเนื่อง ไม่มีแผนงานที่ชัดเจน ขาดผู้รับผิดชอบที่แน่นอน

1.4 ขาดการประสานกันเท่าที่ควรระหว่างชมรม ฝ่าย องค์การบริหารฯ และคณะ จึงทำให้บางครั้งการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับนโยบายขององค์การบริหารและของมหาวิทยาลัย

1.5 งบประมาณการจัดกิจกรรมทั้งระดับชมรม คณะ และองค์การบริหาร สโมสรนิสิต มีจำกัดเนื่องจากกิจกรรมมีมากขึ้น ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมเพิ่มสูงขึ้น แต่ค่าบำรุงกิจกรรมไม่ได้เรียกเก็บเพิ่มมาเป็นเวลา 20 ปีแล้ว

1.6 โครงสร้างการบริหารสโมสรนิสิต ในปัจจุบันได้เลียนแบบมาจากการบริหารประเทศในระบบรัฐสภา ซึ่งมีวาระการทำงาน 4 ปี แต่การบริหารสโมสรนิสิตนั้นมีวาระเพียง 1 ปี จึงเกิดปัญหามากมายในด้านการบริหาร

2. ปัญหาทางด้านอาจารย์และบุคลากร

2.1 อาจารย์ที่มาช่วยงานด้านกิจการนิสิต ส่วนใหญ่ขาดขวัญและกำลังใจ เนื่องจากการมาช่วยงานส่วนกลาง คณะต้นสังกัดมิได้พิจารณาให้ความสำคัญกับงานในส่วนนี้

2.2 อาจารย์ที่มาช่วยงานฝ่ายกิจการนิสิตต้องมีภาระรับผิดชอบต่อนิสิตเป็นจำนวนมาก ทำให้เสียเวลาและโอกาสในเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ และบางท่านเกิดความเบื่อหน่ายในนโยบายของมหาวิทยาลัย

2.3 อาจารย์ช่วยงานบางท่านไม่ทราบกฎ ระเบียบ บทบาทและหน้าที่ของตนเองคือ

2.4 บุคลากรประจำบางส่วนยังขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งมีจำนวนไม่เพียงพอ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

3. ปัญหาทางการบริหารทั่วไป

3.1 ผู้บริหารทั้งในระดับมหาวิทยาลัย คณะ ยังไม่ได้ให้ความสำคัญงานด้านกิจการนิสิตเท่าที่ควร โดยจะเห็นได้จากงบประมาณที่จัดสรรให้และบทบาทเข้าร่วมในงานกิจกรรมนิสิต

3.2 นโยบายการใช้สถานที่ เช่น ห้องประชุม สนามกีฬาฯ ยังไม่เอื้ออำนวย

สรุป ช่วงนี้นับว่ามหาวิทยาลัยได้ให้ความสนใจในกิจกรรมนิสิตมากขึ้น มีการกำหนด
แนวนโยบายการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตชัดเจนขึ้น โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนา
บุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์
และนิสิต และพยายามกระตุ้นให้อาจารย์ให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ
นิสิตโดยการจัดสัมมนาขึ้น แต่ถึงแม้มหาวิทยาลัยจะได้ส่งเสริมกิจกรรมนิสิตมากขึ้น ก็ยังพบ
ปัญหาอุปสรรคว่า อาจารย์และนิสิตยังเข้ามามีส่วนร่วมน้อย กิจกรรมในช่วงนี้นับว่ามีหลากหลาย
มากขึ้น และพบว่าลักษณะการจัดกิจกรรมของนิสิตมีการแบ่งกลุ่มย่อยมากเกินไป นิสิต
สนใจกิจกรรมกลุ่มเล็กมากกว่าที่จะให้ความร่วมมือทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมของมหาวิทยาลัย

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ในช่วงเริ่มแรกของการก่อตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมีเป้าหมายเพื่อผลิตคนให้กับระบบราชการ "ผู้ใดประสงค์จะศึกษาวิชาชั้นสูงก็ให้เข้าศึกษาวิชานี้ไว้ด้วยกัน" (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510 : 36) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเน้นหนักในทางผลิตข้าราชการเพื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่พัฒนาประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดคุณลักษณะสำคัญของบัณฑิต 2 ประการคือ การเป็นข้าราชการที่ดีและการเป็นนักปฏิบัติที่ดี โดยไม่เน้นการแสวงหาและการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ มากนัก (ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527 : 1) จนในปี พ.ศ. 2514 - 2531 มหาวิทยาลัยได้กำหนดคณิศานเป็นที่ชัดเจนว่า

"...มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีจุดมุ่งหมายหลัก คือ การบุกเบิก แสวงหา ทำนุบำรุง และถ่ายทอดความรู้ กับการสร้างเสริมคุณธรรมให้บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา

ความรู้ที่นับว่าสำคัญยิ่ง คือ ความรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคม อันได้แก่ ความรู้รอบและความเชี่ยวชาญในด้านวิทยาการที่อำนวยการดำเนินชีวิต ส่วนคุณธรรมที่ผู้เรียนผู้รู้พึงมีและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปลูกฝัง คือการรู้จักตนเอง ใฝ่รู้อยู่เสมอ คิตรีเริ่มสร้างสรรค์ รอบคอบ ไตร่ตรอง เหตุผล รับผิดชอบ เห็นการณ์ไกล มีศีลธรรม และเสียสละเพื่อส่วนรวม" (พระเกษว 2531)

ซึ่งนำมาแยกรายละเอียดคุณลักษณะได้เป็นดังนี้

1. มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในวิชาการวิชาชีพ
2. รู้จักตนเอง
3. ใฝ่รู้
4. คิตรีเริ่มสร้างสรรค์
5. รอบคอบ
6. ไตร่ตรองเหตุผล
7. รับผิดชอบ
8. เห็นการณ์ไกล
9. มีศีลธรรม
10. เสียสละเพื่อส่วนรวม

จากปณิธานในการบริหารและจัดการศึกษาข้างต้น ยังเป็นเรื่องที่มีผู้ให้ความเห็นว่า ปณิธานนั้นเป็นอุดมคติรวมของมหาวิทยาลัยที่ใช้กับภารกิจทุกด้าน ซึ่งเมื่อมีการพิจารณาทบทวน รูปแบบหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2526 จึงได้มีการพิจารณาถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการพัฒนาประเทศในแนว ใหม่ได้ สรุปว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำคัญและจำเป็นมี 8 ประการคือ

บุคลิกภาพ

1. รู้จักคิดวิเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณที่จะพิจารณาได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด สิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร รู้จักพูด รู้จักฟัง รู้จักวิเคราะห์แสดงออกความคิดเห็นของตนเอง รู้จักกาลเทศะ
2. มีความมุ่งมั่น อุทิศตนและแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่น จนกระทั่งงานและ สิ่งที่คาดหวังไว้สำเร็จอย่างมีคุณภาพ
3. รู้ เข้าใจ และรับผิดชอบต่อปัญหาสังคม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก เพื่อให้สังคมและตนเองได้รับประโยชน์ร่วมกันในระยะยาว
4. รู้ความหมาย คุณค่า มีความภาคภูมิใจ และตระหนักถึงบทบาทของตนในการ อนุรักษ์ถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติและท้องถิ่น

ความรู้

5. มีความรู้ในวิชา
6. มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความใฝ่รู้อยู่เสมอ

นโยบาย

7. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ในวิชาชีพของตนอย่างเคร่งครัด
 8. ลดความเห็นแก่ตัว หลักแห่งความเชื่อ และมีความละเอียดต่อการกระทำผิด
- (ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527 : 4-5)

ในขณะเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2526 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ได้ตระหนักเห็นว่า ปัจจุบันการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาของไทยได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ให้มีการทบทวนหน้าที่การปฏิบัติการกิจการผลิตบัณฑิต โดยแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติภารกิจวิจัยเพื่อการพัฒนาการผลิตบัณฑิตขึ้น โดยมี

ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ เป็นประธานคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการจัดให้มีโครงการวิจัยคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิต โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชาวุธ เป็นหัวหน้าโครงการซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามที่ยุคตอบแบบสอบถามประเมินมา ซึ่งได้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 17 ประการ คือ

1. การใฝ่รู้
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. ความรอบคอบ
4. การไตร่ตรองด้วยเหตุผล
5. การเห็นการณ์ไกล
6. การรู้จักตนเอง
7. การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
8. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
9. ความรับผิดชอบ
10. มนุษย์สัมพันธ์
11. ประสิทธิภาพในการทำงาน
12. ความเป็นผู้นำ
13. ความมั่นคงทางอารมณ์
14. ความเชื่อมั่นในตนเอง
15. ความใจกว้าง
16. ความซื่อสัตย์สุจริต
17. ความยุติธรรม

(ชัยพร วิชาวุธและคณะ 2530 : 134)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าระยะหลัง ๆ นี้จะมีผู้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตได้มากมาย แต่ในปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็ยังคงใช้หลักการตามแนวปณิธานเดิม การกำหนดปณิธานแยกย่อยลงไปนั้น คงเป็นไปเพื่อจะใช้เป็นหลักสำหรับการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานภารกิจเฉพาะด้าน